

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

โครงการเพิ่มศักยภาพผู้มีรายได้น้อยที่ลงทะเบียนสวัสดิการแห่งรัฐ “เพื่อสร้างงาน สร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ และความมั่นคงในชีวิต” เป็นส่วนหนึ่งของการช่วยเหลือผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ระยะที่ 2 ภายใต้มาตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ กรมพัฒนาฝีมือแรงงานได้รับจัดสรรเงินงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ประจำปีงบประมาณ 2561 จำนวน 2,068,157,600 บาท เพื่อใช้ในการดำเนินงานฝึกทักษะอาชีพให้แก่ผู้ลงทะเบียนสวัสดิการแห่งรัฐ ที่มีรายได้ต่ำกว่า 30,000 บาท/คน/ปี ใน 2 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมการส่งเสริมและฝึกอาชีพ หลักสูตรฝึกอาชีพเร่งด่วนช่วงนอกประสงค์ (ช่วงชุมชน) และ 2) กิจกรรมการฝึกอาชีพเสริมเพื่อการมีงานทำหรือการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อให้ผู้มีรายได้น้อยมีความรู้ความสามารถและทักษะฝีมือนำไปใช้ในการทำงานหรือประกอบอาชีพอิสระ สร้างรายได้ให้ก้าวพ้นขีดความยากจน ภายใต้หลักคิดที่ว่า “จะไม่แจกปลาแต่จะสอนวิธีจับปลาให้แก่ประชาชน”

การดำเนินงานโครงการของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน แบ่งการดำเนินงานเป็น 2 กระบวนการ ได้แก่ 1) กระบวนการบริหารจัดการโครงการ โดยกองพัฒนาศักยภาพแรงงานและผู้ประกอบกิจการ และ 2) กระบวนการฝึกอบรมผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ โดยหน่วยปฏิบัติ ได้แก่ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน และสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงาน จำนวน 77 แห่งทั่วประเทศและภาคีเครือข่าย ผลการดำเนินงานมีรายละเอียดดังนี้

สรุปผลการดำเนินงานโครงการ

1. กระบวนการบริหารจัดการโครงการ

1.1 จัดประชุมทำความเข้าใจแนวทางและวิธีการปฏิบัติให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทั้ง 77 แห่งทั่วประเทศ ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานที่เข้าร่วมประชุมมีความรู้ความเข้าใจในนโยบายและแนวทางการปฏิบัติในระดับดี ถึง ดีมาก คิดเป็นร้อยละ 55.71 และ 21.95 คะแนน ตามลำดับ

1.2 การดำเนินงานโครงการ

1) มีการจัดตั้งคณะกรรมการอำนวยการพัฒนาทักษะอาชีพระดับจังหวัด จำนวน 72 แห่ง มีการประชุมร่วมกันของคณะกรรมการเฉลี่ย 1.78 ครั้งต่อแห่ง จัดทำแผนปฏิบัติการทั้ง 77 แห่ง จำนวนจังหวัดที่มีการบูรณาการหน่วยงานร่วมดำเนินการ 20 แห่ง

2) จัดตั้งคณะทำงานพัฒนาทักษะอาชีพระดับอำเภอ จำนวน 55 จังหวัด 77 อำเภอ ไม่มีการจัดตั้งคณะทำงานฯ 19 จังหวัด ไม่มีข้อมูล 3 จังหวัด ประชุมคณะทำงาน เฉลี่ย 4.88 ครั้งต่อแห่ง

3) จัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อดำเนินการฝึกอบรม จำนวน 19,577 กลุ่ม (รุ่น) เป้าหมายผู้เข้ารับการฝึกอบรม 413,209 คน จำนวนหลักสูตร 54 หลักสูตร หลังจากคัดกรองผู้ไม่สามารถเข้าร่วมและไม่มีความต้องการเข้ารับการฝึกอบรม คงเหลือเป้าหมายจำนวน 350,145 คน ดำเนินการฝึกอบรมสำเร็จ 13,533 รุ่น จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม 281,707 คน โดยมีหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการสูงสุด ได้แก่ หลักสูตรการทำขนมไทย 18 ชั่วโมง หลักสูตรการทำศิลปประดิษฐ์ 18 ชั่วโมง การประกอบอาหารไทย 18 ชั่วโมง หลักสูตรช่วงนอกประสงค์ 60 ชั่วโมง และหลักสูตรการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร 18 ชั่วโมง

มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรของผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 9,089 คน หรือร้อยละ 2.08 ไม่เข้าร่วมการฝึกอบรม 95,273 คน หรือร้อยละ 21.83 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มีการปรับย้ายหลักสูตรสูงสุด 2,911 คน ภาคกลางมีการปรับย้ายหลักสูตรต่ำสุด 139 คน ผู้ไม่เข้าร่วมการฝึกอบรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนสูงสุด 29,853 คน ภาคตะวันตกมีจำนวนต่ำสุด 3,806 คน

4) การเตรียมการจัดฝึกอบรมมีการประสานและดำเนินการฝึกอบรม ดังนี้

4.1) จัดทำแผนฝึกอบรม จัดรุ่นการฝึก จัดกลุ่มการฝึก บูรณาการเครือข่ายกลไกภาครัฐ จัดสรรเป้าหมาย งบประมาณ จัดหาวิทยากรที่เหมาะสม ขออนุมัติดำเนินการฝึกอบรม การเบิกจ่ายงบประมาณ จัดซื้อวัสดุการฝึก เครื่องมือประกอบอาชีพตามโครงการ

4.2) การดำเนินการฝึกอบรมและพัฒนา มีการจัดพิธีการเปิด และการจัดอบรมตามกำหนดการ เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรมจัดพิธีการมอบวุฒิบัตร และเครื่องมือประกอบอาชีพ

4.3) การรายงานผล มีการรายงานและแสดงผลการดำเนินงานอย่างเป็นปัจจุบันทุกวันใน Website ของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ระบบ Data Center กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

1.3 การบริหารจัดการระดับกรม

แต่งตั้งคณะกรรมการ จำนวน 4 คณะ ได้แก่ คณะกรรมการด้านการดำเนินงานตามมาตรฐานการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในความรับผิดชอบของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมทักษะอาชีพ คณะกรรมการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานและแนวปฏิบัติการเบิกจ่ายงบประมาณ และคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินงาน แล้วเสร็จในวันที่ 15 มีนาคม 2561

การสั่งการและมอบหมายงาน ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอบรมและพัฒนา ด้านการประสานผู้ว่าราชการประจำจังหวัด ด้านเอกสารการดำเนินงาน และการดำเนินการเครื่องมืออาชีพสำหรับผู้สำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตรช่างอเนกประสงค์ แล้วเสร็จในวันที่ 15 มีนาคม 2561

การดำเนินการด้านรายละเอียดและคุณลักษณะรายการเครื่องมืออาชีพสำหรับผู้สำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตรช่างอเนกประสงค์ แจกแนวทางการดำเนินการและรายการอุปกรณ์เครื่องมืออาชีพ จำนวน 17 รายการ แล้วเสร็จเมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2561

2. ผลการดำเนินงานฝึกอบรมผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

2.1 ข้อมูลพื้นฐานผู้ที่เข้าร่วมโครงการเพิ่มศักยภาพผู้มียารายได้น้อยที่ลงทะเบียนสวัสดิการแห่งรัฐ “เพื่อสร้างงาน สร้างอาชีพ เพิ่มรายได้และความมั่นคงในชีวิต” จำนวนผู้แจ้งความประสงค์เข้ารับการพัฒนาคุณภาพชีวิต 436,329 คน ภายหลังการคัดกรองและสำรวจเชิงลึก พบว่า มีผู้ไม่ประสงค์เข้าร่วมและไม่พร้อมเข้าร่วม จำนวน 95,273 คน มีการปรับเปลี่ยนโยกย้าย จำนวน 9,089 คน คงเหลือเป้าหมายผู้เข้าร่วมโครงการสุทธิ 350,145 คน มีผู้เข้าร่วมโครงการ 281,707 คน คิดเป็นร้อยละ 80.45 ผู้ไม่เข้าร่วมโครงการสาเหตุเนื่องจากไม่สามารถติดต่อได้ และแจ้งว่าไม่ประสงค์เข้าร่วมโครงการ หรือเป็นผู้ที่มีปัญหา เช่น พิการ ทูพพลภาพ เป็นผู้ป่วยติดเตียงหรือป่วยเรื้อรัง ต้องโทษ บวชเป็นพระภิกษุ

ผู้เข้าร่วมโครงการเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายร้อยละ 51.72 อายุเฉลี่ยของผู้เข้าร่วมโครงการ 48.04 ปี อายุสูงสุด 104 ปี อายุต่ำสุด 19 ปี ส่วนมากมีช่วงอายุ 36 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 56.46 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 56.58 มีผู้ร่วมโครงการที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 15 คน และระดับปริญญาโท จำนวน 176 คน ผู้ร่วมโครงการร้อยละ 50.01 เป็นผู้ว่างงาน ผู้ที่ทำงานส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างอิสระ ค้าขายและประกอบอาชีพส่วนตัว ร้อยละ 68.75 มีสถานภาพร่างกายเป็นผู้พิการ ทูพพลภาพ หรือเจ็บป่วยเรื้อรัง ร้อยละ 2.78 หลักสูตรที่ต้องการเข้ารับการฝึกอบรมส่วนมากต้องการฝึกอบรมในหลักสูตรการทำขนม และหลักสูตรการประกอบอาหารไทย คิดเป็นร้อยละ 50.87

2.2 ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

1) ด้านผลผลิต (Output) เป้าหมาย : ฝึกอบรมผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่มีรายได้น้อยต่ำกว่า 30,000 บาทต่อปี เป้าหมายที่ได้รับจากกระทรวงการคลัง จำนวน 625,120 คน อยู่ในเงื่อนไขของการพัฒนาโดยกรมพัฒนาฝีมือแรงงานใน 2 กิจกรรม จำนวน 436,329 คน ผลสำรวจจำนวนผู้ประสงค์เข้าร่วมการฝึกอบรมและการปรับเปลี่ยนหลักสูตรคงเหลือเป้าหมายการฝึกอบรม จำนวน 350,145 คน มีผู้เข้าร่วมฝึกอบรม จำนวน 281,707 คน คิดเป็นร้อยละ 80.45 แบ่งเป็นผู้เข้าร่วม กิจกรรมการส่งเสริมและฝึกอาชีพหลักสูตรฝึกอาชีพเร่งด่วนช่างอเนกประสงค์ (ช่างชุมชน) จำนวน 11,598 คน และกิจกรรมการฝึกอาชีพเสริมเพื่อการมีงานทำหรือประกอบอาชีพอิสระ จำนวน 270,109 คน ยังคงมีผู้ไม่ได้เข้าร่วมฝึกอบรม จำนวน 68,438 คน คิดเป็นร้อยละ 19.55 ผู้สำเร็จการฝึก 264,140 คน คิดเป็นร้อยละ 93.76 ของผู้เข้ารับการฝึก หรือร้อยละ 75.45 ของเป้าหมายสุทธิของผู้แจ้งความประสงค์เข้ารับการฝึก

ผู้สำเร็จการฝึกอบรมเป็นเพศหญิงมีอัตราการสำเร็จการฝึกอบรมสูงกว่าเพศชาย ร้อยละ 3.66 โดยมีจำนวนเพศหญิงสำเร็จการฝึกอบรม 202,262 คน เพศชาย 61,878 คน ผู้สำเร็จการฝึกส่วนมากอยู่ในช่วงวัยทำงาน หรือช่วงอายุ 36 – 60 ปี มีปริมาณการสำเร็จการฝึกอบรมร้อยละ 57.07 สูงกว่าทุกช่วงอายุ ขณะที่ช่วงอายุมากกว่า 60 ปี มีอัตราการสำเร็จการอบรมสูงกว่าทุกวัย โดยมีอัตราความสำเร็จการฝึกอบรมร้อยละ 95.99 สถานภาพการทำงานของผู้เข้าร่วมโครงการที่สำเร็จการฝึก พบว่า ผู้ว่างงานมีผลสำเร็จการฝึกอบรมสูงสุด 132,596 คน คิดเป็นร้อยละ 94.13 ของผู้สำเร็จการฝึกอบรม

2) ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcome)

ผลลัพธ์ด้านการมีงานทำ ผู้สำเร็จการฝึกอบรมมีงานทำร้อยละ 74.28 และด้านการเพิ่มขึ้นของรายได้ ร้อยละ 44.88 ของผู้เข้าร่วมฝึกอบรมมีรายได้เพิ่มขึ้น ด้านความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจในระดับ พึงพอใจมาก จำนวนร้อยละ 97.54 (จาก 4 ระดับ : ไม่พึงพอใจ พึงพอใจน้อย พึงพอใจ พึงพอใจมาก)

การมีงานทำ : ผู้สำเร็จการฝึกช่วงอายุ 26 - 35 ปี มีงานทำมากกว่าช่วงอายุอื่น ผู้มีสถานภาพร่างกายปกติ มีงานทำร้อยละ 74.54 สูงกว่าผู้พิการ ทุพพลภาพและเจ็บป่วยเรื้อรัง

การเพิ่มขึ้นของรายได้ : ผู้สำเร็จการฝึกร้อยละ 44.88 มีรายได้เพิ่มขึ้น ผู้สำเร็จการฝึกอบรมในระดับอายุ 26 – 35 ปี มีรายได้เพิ่มขึ้นมากกว่าช่วงอายุอื่น สถานภาพร่างกายปกติมีรายได้เพิ่มขึ้นมากกว่าผู้พิการ ทุพพลภาพและเจ็บป่วยเรื้อรัง ผู้ประกอบอาชีพลูกจ้างภาครัฐ ข้าราชการ และข้าราชการบำนาญ มีรายได้เพิ่มขึ้นสูงกว่าอาชีพอื่น

3. ผลกระทบ (Impact)

3.1 การดำเนินการโครงการสามารถขยายโอกาสการพัฒนาไปสู่ผู้ด้อยโอกาส ได้แก่ ผู้สูงอายุ ผู้ว่างงาน และผู้พิการ ทุพพลภาพและเจ็บป่วยเรื้อรัง เข้าร่วมรับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้สูงอายุ (มากกว่า 60 ปี ขึ้นไป) มีผู้สูงอายุเข้าร่วมโครงการจำนวน 57,784 คน ได้รับการพัฒนาและสำเร็จการฝึกอบรมจำนวน 55,468 คิดเป็นร้อยละ 95.99 ในจำนวนผู้สำเร็จการฝึกอบรมร้อยละ 67.61 หรือ 37,504 คน เป็นผู้ว่างงาน ผู้ที่ประกอบอาชีพ (ค้าขาย รับจ้างอิสระและประกอบอาชีพส่วนตัว) สำเร็จการฝึกอบรม จำนวน 17,943 คน หลักสูตรที่เลือกมากที่สุด คือ การทำขนมไทย การทำศิลปประดิษฐ์ หลักสูตรที่เลือกเข้าฝึกอบรมส่วนใหญ่ (ร้อยละ 51.89) ไม่ตรงกับอาชีพที่ทำอยู่ในปัจจุบัน

ภายหลังการฝึกอบรม ผู้สูงอายุมีงานทำ 6,322 คน คิดเป็นร้อยละ 58.88 มีรายได้เพิ่มขึ้น 3,913 คน คิดเป็นร้อยละ 38.12 ความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมฝึกอบรมอยู่ในระดับพึงพอใจมากคิดเป็นร้อยละ 97.44

กลุ่มที่ 2 ผู้ว่างงาน เข้าร่วมการฝึกอบรม จำนวน 140,869 คน สำเร็จการฝึกอบรม จำนวน 132,596 คน คิดเป็นร้อยละ 94.13 ส่วนใหญ่เป็นผู้อยู่ในช่วงอายุ 36 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.83 หลักสูตรที่เลือกมากที่สุด คือ หลักสูตรการทำขนมไทย และหลักสูตรประกอบอาหารไทย

ภายหลังการฝึกอบรม ผู้ว่างงานมีงานทำ 20,026 คน คิดเป็นร้อยละ 67.97 มีรายได้เพิ่มขึ้น 12,193 คน คิดเป็นร้อยละ 44.13 มีความพึงพอใจระดับ พึงพอใจมาก ร้อยละ 97.31

กลุ่มที่ 3 ผู้มีสภาพร่างกายพิการ ทพพลภาพหรือป่วยเรื้อรัง เข้าร่วมโครงการ จำนวน 7,845 คน สำเร็จการฝึกอบรม 7,381 คน คิดเป็นร้อยละ 94.09 เพศหญิงมีมากกว่าเพศชาย เป็นผู้ที่มียายุอยู่ระหว่าง 36 – 60 ปี มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.08 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 58.84 เป็นผู้ว่างงาน ร้อยละ 74.44 หลักสูตรที่เลือกมากที่สุด คือ หลักสูตรการทำขนมไทย หลักสูตรการทำศิลปประดิษฐ์ หลักสูตรการประกอบอาหารไทย ส่วนใหญ่ฝึกในหลักสูตรที่ตรงกับอาชีพที่ทำอยู่ในปัจจุบัน

ภายหลังการฝึกอบรม ผู้มีสภาพร่างกายพิการ ทพพลภาพหรือป่วยเรื้อรัง มีงานทำ 933 คน คิดเป็นร้อยละ 64.12 มีรายได้เพิ่มขึ้น 542 คน คิดเป็นร้อยละ 39.16 และมีความพึงพอใจต่อการเข้ารับการฝึกอบรม ร้อยละ 97.46 อยู่ในระดับ พึงพอใจมาก

3.2 ผลด้าน Impact ต่อนโยบายภาครัฐ ที่ได้รับการดำเนินงานโครงการ ที่มุ่งเน้นส่งเสริม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ลดความเหลื่อมล้ำของสังคม สร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ และสร้างความ เข้มแข็งทางเศรษฐกิจ การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐในระดับพื้นที่ ดังนี้

1) ส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สามารถดำเนินการฝึกอบรมและพัฒนาประชากร กลุ่มที่มีช่องว่างด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คือ กลุ่มผู้มียารายได้น้อยกว่า 30,000 บาทต่อปี เนื่องจากเป็นกลุ่มที่ไม่สนใจ และมักจะไม่ได้รับการพัฒนา โดยปกติจะมุ่งแต่หารายได้เพื่อการยังชีพไม่มีโอกาสหรือไม่คิดที่จะเข้ารับการ พัฒนาด้วยการให้โอกาสได้รับการพัฒนาผ่านมาตรการจูงใจด้วยสิทธิประโยชน์ หรือผู้ที่คิดจะพัฒนาที่ไม่สามารถวางแผน การพัฒนาทั้งด้านการเลือกหลักสูตร สถานที่ที่จะเข้าพัฒนา โอกาสด้านเวลาการเข้าพัฒนา ด้วยการจัดผู้ชำนาญการ ทำการวิเคราะห์วางแผน (เจ้าหน้าที่ AO) และดำเนินการฝึกอบรม (หน่วยฝึกอบรมและพัฒนา) ทำให้ประชากร ในกลุ่มดังกล่าวจำนวน 281,707 คน ได้รับการพัฒนาด้วยวิธีการฝึกอบรม สำเร็จการฝึกอบรมจำนวน 264,145 คน และ กลุ่มผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมมีความพึงพอใจในการฝึกอบรมในระดับที่สูงที่สุดคือระดับ พึงพอใจมาก มีสูงถึงร้อยละ 97.54

2) ลดความเหลื่อมล้ำของสังคม สร้างโอกาสการเข้าถึงบริการภาครัฐ กลุ่มประชาชนที่ขาดโอกาส ในการเข้าถึงการพัฒนา อาทิเช่น ผู้พิการ ทพพลภาพ ผู้สูงอายุ ตลอดจนผู้ว่างงาน ได้มีโอกาสรับบริการด้านการ ฝึกอบรมเพื่อให้สามารถนำความรู้ ประสบการณ์จากการฝึกปฏิบัติไปใช้ในการดำรงชีพ โดยสามารถพัฒนาผู้ขาดโอกาส ในกลุ่มผู้สูงอายุ (อายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป) จำนวน 57,784 คน เมื่อสำเร็จการฝึกอบรมมีผู้มีงานทำ ร้อยละ 55.88 ผู้พิการ ทพพลภาพ จำนวน 7,845 คน เมื่อสำเร็จแล้วมีผู้มีงานทำ ร้อยละ 64.12 ผู้ว่างงานเข้าร่วมการฝึก จำนวน 140,869 คน สำเร็จการฝึกจำนวน 132,596 คน และมีงานทำ ร้อยละ 67.97

3) สร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ โครงการเพิ่มศักยภาพผู้มียารายได้น้อยที่ลงทะเบียนสวัสดิการ แห่งรัฐฯ เป็นการดำเนินการเพื่อฝึกอบรมให้กับผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ได้มีความรู้ ความสามารถที่จะนำไปใช้ ในการทำงาน การสร้างงาน สร้างอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อันเป็นรากฐานการสร้างรายได้ให้เกิดขึ้น ด้วยตนเอง เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นมีงานทำ มีรายได้เพิ่มขึ้น และสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ ให้กับประเทศ

ผลการดำเนินงานโครงการ สามารถฝึกอบรมและมีผู้สำเร็จการฝึกอบรมนำไปใช้ประโยชน์ใน การทำงาน โดยมีผู้สำเร็จการฝึกเป็นผู้มีงานทำ ร้อยละ 74.28 และเป็นผู้มียารายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 44.88 มีผู้เข้ารับการฝึก

ที่มีทั้งผู้ที่มีสภาพร่างกายปกติ ผู้ว่างงาน ผู้ด้อยโอกาส ที่เคยสร้างภาระให้กับผู้เกี่ยวข้อง อาทิเช่น ผู้พิการ ทุพพลภาพ หรือผู้ป่วยเรื้อรัง ผู้สูงอายุ ได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ มีรายได้เพิ่มขึ้น ลดภาระการดูแลของ ภาครัฐได้ในระดับหนึ่ง และเป็นหน่วยสร้างรายได้ให้กับประเทศได้อีกทางหนึ่ง

4) พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐในระดับพื้นที่

การดำเนินการในโครงการอาศัยความร่วมมือ ความคิด การวิเคราะห์ และการร่วมดำเนินการ จากทั้งภาคราชการ ภาคประชาชน ภาคผู้นำท้องถิ่น เพื่อปฏิบัติการกิจของโครงการ โดยมีเป้าหมายเดียวกัน คือ ต้องการฝึกอบรมให้ภาคประชาชน ผู้ด้อยโอกาสมีความรู้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการสร้างงาน สร้างอาชีพหรือ ประกอบอาชีพ การเพิ่มเติมความรู้ ตามสภาพความต้องการของแต่ละบุคคล

ด้วยการบูรณาการความร่วมมือในพื้นที่ ดำเนินการฝึกอบรมให้กับภาคประชาชนผู้ลงทะเบียน บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ในรูปคณะกรรมการและคณะทำงานระดับอำเภอ 626 อำเภอ ประชุมร่วมกันกว่า 361 ครั้ง มีผู้เข้ารับการฝึก 281,707 คน จากเป้าหมายของผู้เข้ารับการฝึกอบรม 350,145 คน ผู้สำเร็จการฝึกจำนวน 264,140 คน คิดเป็นร้อยละ 93.76 ของจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม

4. ผลการดำเนินการฝึกอบรมในระดับพื้นที่

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีผู้เข้ารับการฝึกสูงสุด จำนวน 93,772 คน หรือร้อยละ 33.29 ของจำนวน ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมด และมีจำนวนผู้สำเร็จการฝึกปริมาณมากที่สุด 88,292 คน หรือร้อยละ 33.43 ของ ผู้สำเร็จการฝึกทั้งหมด อัตราผู้สำเร็จการฝึกต่อผู้เข้ารับการฝึกสูงสุด คือ ภาคเหนือ มีอัตราผู้สำเร็จการฝึก ร้อยละ 95.60 จังหวัดที่สามารถดำเนินการได้ผลตามเป้าหมายร้อยละ 100 และมีจำนวนเป้าหมายสูงสุดในจำนวนหน่วยปฏิบัติ ที่บรรลุเป้าหมาย ได้แก่ จังหวัดอุบลราชธานี มีจำนวนผู้เข้าฝึก 10,223 คน ตามเป้าหมาย รองลงมา ได้แก่ จังหวัด เพชรบูรณ์ เชียงใหม่ ชัยภูมิ และจังหวัดสงขลา ขณะที่จังหวัดนครราชสีมา มีผู้เข้าร่วมฝึกอบรมจำนวนมากที่สุด จำนวน 11,716 คน รองลงมา ได้แก่ จังหวัดอุบลราชธานี นราธิวาส เพชรบูรณ์ และเชียงใหม่

4.1 กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐเข้าฝึกอบรม จำนวน 16,278 คน จากเป้าหมาย 22,858 คน ต่ำกว่าเป้าหมาย 6,580 คน คิดเป็นร้อยละ 71.21 ผู้สำเร็จการฝึกอบรม เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนมากมีอายุ 30-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 63.48 ส่วนมากมีการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 45.31 และเป็นผู้ว่างงานถึงร้อยละ 73.89 หลักสูตรที่ให้ความสนใจเข้ารับการฝึกอบรมมาก ได้แก่ หลักสูตรการทำขนมไทย และหลักสูตรการประกอบอาหารไทย คิดเป็นร้อยละ 41.46 และเข้าอบรมตรงกับอาชีพ ที่ทำอยู่ ร้อยละ 57.04

ภายหลังการฝึกอบรม ผู้สำเร็จการฝึกมีงานทำ ร้อยละ 69.63 มีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 52.12 มีความพึงพอใจระดับ พึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ 97.64

4.2 ภาคกลาง มีเป้าหมายการฝึกอบรมผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน 18,902 คน เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 18,130 คน คิดเป็นร้อยละ 95.92 ต่ำกว่าเป้าหมาย 772 คน สำเร็จการฝึกอบรม จำนวน 15,940 คน ผู้สำเร็จการฝึกอบรมเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อายุ 30-60 ปี สำเร็จการฝึกอบรมมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 56.83 ส่วนมากมีการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 60.48 และเป็นผู้ว่างงาน ร้อยละ 58.27 หลักสูตรที่ให้ความสนใจเข้ารับการฝึกอบรมมาก ได้แก่ หลักสูตรการทำขนมไทย หลักสูตรการประกอบอาหารไทย ผู้เข้ารับการฝึกเป็นผู้พิการ ทุพพลภาพและเจ็บป่วยเรื้อรัง ร้อยละ 3.64 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรที่ตรงกับ อาชีพที่ทำอยู่ คิดเป็นร้อยละ 54.69

ภายหลังการฝึกอบรม ผู้สำเร็จการฝึกมีงานทำคิดเป็นร้อยละ 67.83 มีรายได้เพิ่มขึ้น คิดเป็น ร้อยละ 52.68 และมีความพึงพอใจระดับ พึงพอใจมาก ร้อยละ 96.56

4.3 ภาคเหนือ มีเป้าหมายฝึกอบรมผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน 94,687 คน มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 75,722 คน คิดเป็นร้อยละ 79.97 ต่ำกว่าเป้าหมาย 18,965 คน ผู้สำเร็จการฝึกอบรม ในเขตภาคเหนือ จำนวน 72,389 คน คิดเป็นร้อยละ 95.60 เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อายุ 30-60 ปี สำเร็จ การฝึกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.29 ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 60.71 และ เป็นผู้ว่างงาน ร้อยละ 43.80 หลักสูตรที่ให้ความสนใจเข้ารับการฝึกอบรมมาก ได้แก่ หลักสูตรการทำขนมไทย หลักสูตรการทำศิลปประดิษฐ์ และหลักสูตรการประกอบอาหารไทย เป็นผู้พิการ ทพพลภาพและเจ็บป่วยเรื้อรัง ร้อยละ 3.28 และเข้าฝึกอบรมตรงกับอาชีพที่ทำอยู่ คิดเป็นร้อยละ 53.10

ภายหลังการฝึกอบรม ผู้สำเร็จการฝึกมีงานทำ ร้อยละ 85.87 มีรายได้เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 29.28 และมีความพึงพอใจระดับ พึงพอใจมาก ร้อยละ 99.76

4.4 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีเป้าหมายฝึกอบรมผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน 122,239 คน มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 93,772 คน คิดเป็นร้อยละ 76.71 ต่ำกว่าเป้าหมาย 28,467 คน ผู้สำเร็จการฝึกอบรม เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุ 30-60 ปี มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 56.97 ส่วนใหญ่ มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 59.57 และเป็นผู้ว่างงาน ร้อยละ 44.40 หลักสูตรที่ให้ความสนใจ เข้ารับการฝึกอบรมมากที่สุด ได้แก่ หลักสูตรการทำขนมไทย คิดเป็นร้อยละ 37.92 หลักสูตรการประกอบอาหารไทย คิดเป็นร้อยละ 12.74 หลักสูตรการทำศิลปประดิษฐ์ คิดเป็นร้อยละ 8.05 และเป็นผู้พิการ ทพพลภาพและเจ็บป่วย เรื้อรัง ร้อยละ 2.58 เข้าอบรมตรงกับอาชีพที่ทำอยู่ ร้อยละ 68.75

ภายหลังการฝึกอบรม ผู้สำเร็จการฝึกมีงานทำ ร้อยละ 81.51 มีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 59.77 และมีความพึงพอใจระดับ พึงพอใจมาก ร้อยละ 97.91

4.5 ภาคตะวันออก มีเป้าหมายการฝึกอบรมผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน 19,595 คน มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 18,370 คน คิดเป็นร้อยละ 93.89 ต่ำกว่าเป้าหมาย 1,195 คน ผู้สำเร็จการฝึกอบรม เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุ 30-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 58.69 ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 40.15 และเป็นผู้ว่างงานถึงร้อยละ 57.84 หลักสูตรที่ให้ความสนใจเข้ารับการฝึกอบรมมากที่สุด ได้แก่ หลักสูตรการทำขนมไทย ร้อยละ 22.52 หลักสูตรประกอบอาหารไทย ร้อยละ 15.34 และหลักสูตรการผลิตภัณฑ์ สมุนไพร ร้อยละ 15.12 เป็นผู้พิการ ทพพลภาพและเจ็บป่วยเรื้อรัง ร้อยละ 3.77 และเข้าอบรมไม่ตรงกับอาชีพ ที่ทำอยู่ ร้อยละ 58.42

ภายหลังการฝึกอบรม ผู้สำเร็จการฝึกมีงานทำ คิดเป็นร้อยละ 50.39 มีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็น ร้อยละ 31.70 และมีความพึงพอใจระดับ พึงพอใจมาก ร้อยละ 98.49

4.6 ภาคตะวันตก มีเป้าหมายการฝึกอบรมผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน 17,467 คน ผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 14,257 คน คิดเป็นร้อยละ 81.62 ต่ำกว่าเป้าหมาย 3,210 คน ผู้สำเร็จการฝึกอบรม เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อายุ 30-60 ปี สำเร็จการฝึกอบรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.63 ส่วนใหญ่มีการศึกษา ในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 61.18 และเป็นผู้ว่างงานร้อยละ 52.24 หลักสูตรที่ให้ความสนใจเข้ารับการ ฝึกอบรมมาก ได้แก่ หลักสูตรการทำขนมไทย ร้อยละ 45.26 หลักสูตรการประกอบอาหารไทย ร้อยละ 18.45 หลักสูตรการทำผลิตภัณฑ์สมุนไพร ร้อยละ 11.06 เป็นผู้พิการ ทพพลภาพและเจ็บป่วยเรื้อรัง ร้อยละ 2.61 และ เข้าอบรมตรงกับอาชีพที่ทำอยู่ ร้อยละ 44.40

ภายหลังการฝึกอบรม ผู้สำเร็จการฝึกมีงานทำ คิดเป็นร้อยละ 52.33 มีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็น ร้อยละ 29.29 และมีความพึงพอใจระดับ พึงพอใจมาก ร้อยละ 89.99

4.7 ภาคใต้ มีเป้าหมายการฝึกอบรมผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน 54,427 คน เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 45,178 คน คิดเป็นร้อยละ 83.01 ต่ำกว่าเป้าหมาย 9,249 คน ผู้สำเร็จการฝึกอบรม เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีผู้สำเร็จการฝึกอายุ 30-60 ปีสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 51.84 ส่วนใหญ่มีการศึกษา ในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 46.77 และเป็นผู้ว่างงานร้อยละ 57.88 หลักสูตรที่ให้ความสนใจเข้ารับการ ฝึกอบรมมากที่สุด ได้แก่ หลักสูตรการทำขนมไทย ร้อยละ 60.84 หลักสูตรการทำขนมเบเกอรี่ ร้อยละ 7.16 หลักสูตร การประกอบอาหารไทย ร้อยละ 6.67 ผู้สำเร็จการฝึกร้อยละ 1.67 เป็นผู้พิการ ทพพลภาพและเจ็บป่วยเรื้อรัง และ เข้าอบรมตรงกับอาชีพที่ทำอยู่ ร้อยละ 61.44

ภายหลังการฝึกอบรม ผู้สำเร็จการฝึกมีงานทำคิดเป็นร้อยละ 83.32 มีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 59.44 และมีความพึงพอใจระดับ พึงพอใจมาก ร้อยละ 95.24

5. ผลสำรวจด้านการนำไปใช้ประโยชน์ของผู้สำเร็จการฝึกที่เข้าร่วมโครงการ จากการสำรวจมีผู้ตอบ แบบสำรวจภายหลังการเข้ารับการฝึกอบรมในด้านดังกล่าว มีผลดังนี้

5.1 สาเหตุที่เลือกเข้าฝึกอบรมในสาขาที่แจ้งความประสงค์ เนื่องจากต้องการนำความรู้ไปประกอบ อาชีพ คิดเป็นร้อยละ 73.77 รองลงมา ได้แก่ การนำไปใช้ประกอบอาชีพเสริม ร้อยละ 63.93 เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ในงานที่ทำ ร้อยละ 45.90 มีเวลาว่างจึงมาเพิ่มความรู้ให้ตนเอง ร้อยละ 44.26

5.2 ความเห็นในประเด็นความเป็นไปได้ของการนำผลการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 อยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วย การมีความรู้เพิ่มมากขึ้นหรือรู้วิธีผลิตสินค้าได้หลายอย่างขึ้น มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.31 โอกาสในการทำมาหากินมีมากขึ้น (ทำของขายได้มากขึ้น) มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.35 สามารถนำไป ประกอบอาชีพได้ มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.31 สามารถซ่อมแซมของใช้ในบ้านได้ มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.48 สามารถช่วยเหลือ เพื่อนบ้านในการซ่อมแซมของใช้ในบ้าน มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.28

5.3 เมื่อสำเร็จการฝึกอบรม สามารถนำความรู้ความสามารถที่ได้ไปใช้ประโยชน์ได้จริง โดยเฉลี่ย ทุกด้านอยู่ในระดับ “การนำไปใช้ประโยชน์ได้ มากที่สุด” ได้แก่ ด้านการมีความรู้เพิ่มมากขึ้น ด้านการรู้วิธีการผลิตของ ได้หลายอย่างขึ้น สามารถผลิตของขายได้มากขึ้น สามารถนำไปปรับใช้กับงานที่ทำอยู่ให้งานออกมาดีขึ้น และ นำไปประกอบอาชีพได้ และระดับที่ใช้ทำประโยชน์ได้ ในระดับ “มาก” ได้แก่ การมีงานทำเพราะมีฐานความรู้มากกว่าเดิม การใช้ประโยชน์ในการซ่อมแซมของใช้ในบ้านได้เอง การช่วยเหลือเพื่อนบ้านในการซ่อมแซมของใช้ในบ้าน การทำให้ มีรายได้มากกว่าก่อนเข้ารับการอบรมและการทำให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

6. ประสิทธิภาพการทำงาน (Efficiency)

การวัดประสิทธิภาพเป็นการวัดผลการใช้ปัจจัยการผลิตที่ให้ผลคุ้มค่า ขณะที่การวัดประสิทธิผล เป็นการวัดความสำเร็จในการทำงานให้ได้ผลสำเร็จตามเป้าหมาย เนื่องจากหน่วยงานบางแห่งทำงานได้ในปริมาณ ตามที่เป้าหมายกำหนด แต่มีการใช้เวลา ใช้เงิน ใช้คนจำนวนมาก จึงเป็นการทำงานที่ได้ประสิทธิผลสูงแต่ประสิทธิภาพ การทำงานต่ำเพราะใช้ปัจจัยการทำงานที่ไม่คุ้มค่า ในทำนองกลับกัน บางหน่วยงานทำงานได้ปริมาณน้อยไม่เป็นไป ตามเป้าหมาย แต่มีการใช้ปัจจัยการทำงานที่คุ้มค่า จึงเป็นหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพแต่ขาดประสิทธิผล ทำนองเดียวกัน หากสามารถทำงานได้ผลสำเร็จตามเป้าหมายและมีการใช้ปัจจัยการทำงานอย่างคุ้มค่า จะเป็นหน่วยงานที่มีผลสำเร็จ ทั้งด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ผลวิเคราะห์ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน โดยวิธี Data Envelopment Analysis : DEA พบว่า โครงการ มีการใช้ปัจจัยการทำงานได้แก่เงินงบประมาณที่เบิกจ่ายทั้งหมด 574,985.72 พันบาท ปรับปรุงค่าใช้จ่ายการฝึก หลักสูตรช่างอเนกประสงค์ คงเหลือ 514,668.42 พันบาท ใช้เจ้าหน้าที่ผู้ร่วมปฏิบัติงาน 1,954 คน ใช้ระยะเวลา

ของทั้ง 77 จังหวัด รวม 8,657 วัน มีผลผลิตที่เป็นผู้เข้าร่วมรับการฝึกอบรม จำนวน 281,707 คน มีค่าประสิทธิภาพการทำงาน เท่ากับ 0.669 จัดอยู่ในระดับปานกลาง

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานเปรียบเทียบระหว่างภาค พบว่า ภาคที่มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดี มี 2 ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ มีค่าประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน (Total Technical Efficiency แบบ CRS) สูงสุดเท่ากับ 0.767 อยู่ในระดับดี โดยใช้กำลังคนรวม 426 คน ระยะเวลาดำเนินการรวมทั้ง 17 แห่งเท่ากับ 1,987 วัน งบประมาณที่ใช้ 132.51 ล้านบาท มีผู้เข้ารับการฝึกทั้งสิ้น 75,722 คน คิดเป็น 1,749.96 บาทต่อคน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าคะแนนประสิทธิภาพเปรียบเทียบเท่ากับ 0.703 อยู่ในระดับ ดี

เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีค่าประสิทธิภาพการทำงาน เท่ากับ 0.569 อยู่ในระดับประสิทธิภาพ ปานกลาง โดยที่ กรุงเทพมหานคร เป็นจังหวัดที่มีค่าประสิทธิภาพการปฏิบัติงานเปรียบเทียบเท่ากับ 0.759 อยู่ในระดับประสิทธิภาพดี มีจังหวัดที่อยู่ในระดับปานกลาง 4 จังหวัด และระดับปรับปรุง 1 จังหวัด

ภาคกลาง มีค่าประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เท่ากับ 0.682 อยู่ในระดับประสิทธิภาพ ปานกลาง มีจังหวัดที่อยู่ในระดับ ดีมาก 1 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดลพบุรี ระดับ ดี 1 จังหวัด และระดับปานกลาง 4 จังหวัด

ภาคเหนือ มีค่าประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เท่ากับ 0.767 อยู่ในระดับประสิทธิภาพ ดี มีจังหวัดที่อยู่ในระดับ ดีมาก 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเพชรบูรณ์ นครสวรรค์ สุโขทัย และแพร่ ระดับดี 8 จังหวัด ระดับปานกลาง 4 จังหวัด และระดับปรับปรุง 1 จังหวัด

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เท่ากับ 0.703 อยู่ในระดับประสิทธิภาพ ดี มีจังหวัดที่อยู่ในระดับ ดีมาก 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา อุบลราชธานี และกาฬสินธุ์ ระดับ ดี 5 จังหวัด ระดับปานกลาง 8 จังหวัด และระดับปรับปรุง 3 จังหวัด

ภาคตะวันออก มีค่าประสิทธิภาพการปฏิบัติงานเปรียบเทียบเท่ากับ 0.567 อยู่ในระดับประสิทธิภาพ ปานกลาง มีจังหวัดที่อยู่ในระดับ ดี จำนวน 1 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสระแก้ว ระดับปานกลาง 5 จังหวัด และระดับปรับปรุง จำนวน 2 จังหวัด

ภาคตะวันตก มีค่าประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เท่ากับ 0.643 อยู่ในระดับประสิทธิภาพ ปานกลาง มีจังหวัดที่อยู่ในระดับ ดี 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสุพรรณบุรี และราชบุรี ระดับปานกลาง 4 จังหวัด

ภาคใต้ มีค่าประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เท่ากับ 0.617 อยู่ในระดับประสิทธิภาพ ปานกลาง มีจังหวัดที่อยู่ในระดับ ดี 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนราธิวาส ยะลา สตูล สงขลา นครศรีธรรมราช และระนอง ระดับปานกลาง 4 จังหวัด และระดับปรับปรุง 4 จังหวัด

7. ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน

หน่วยปฏิบัติสามารถดำเนินการได้ผลสำเร็จด้านประสิทธิผล : effectiveness หรือได้ผลตามเป้าหมาย จำนวน 50 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 64.94 ต่ำกว่าเป้าหมาย 27 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 35.06 ในจำนวนหน่วยงานที่มีประสิทธิผล พบว่าในด้านประสิทธิภาพการทำงาน : Efficiency (การใช้ทรัพยากร) มีหน่วยงานที่ได้ผลสำเร็จทั้งด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล จำนวน 16 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 20.78

8. ประสิทธิผลของการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ :

การเบิกใช้เงินงบประมาณในโครงการจากที่ได้รับการจัดสรร 597,956,928.00 บาท มีการเบิกจ่ายเพื่อดำเนินการไปแล้วเป็นเงิน 574,985,720.11 บาท คิดเป็นร้อยละ 96.16 คงเหลือเงินงบประมาณ 22,971,207.89 บาท จังหวัดที่ได้รับงบประมาณจัดสรรมากที่สุดวงเงิน 29,608,552.00 บาท มีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณดำเนินการโครงการมากที่สุด 29,430,872.50 บาท คิดเป็นร้อยละ 99.40 วงเงินต่ำสุดที่ได้รับจัดสรรเป็นเงิน 1,401,105.00 บาท และเบิกจ่ายแล้วเป็นเงิน 1,351,070.92 คิดเป็นร้อยละ 96.43

จำนวนจังหวัดที่เบิกจ่ายครบร้อยละ 100 มีจำนวน 20 จังหวัด ร้อยละมากกว่า 99.00 จำนวน 19 จังหวัด มีการเบิกจ่ายระหว่างร้อยละ 95.00 – 98.99 จำนวน 23 จังหวัด มีการเบิกจ่ายระหว่างร้อยละ 90.00 – 94.99 มีจำนวน 10 จังหวัด มีการเบิกจ่ายระหว่างร้อยละ 80.00 – 90.00 จำนวน 2 จังหวัด และ เบิกจ่าย ร้อยละ 67.60 และ 66.61 อย่างละ 1 จังหวัด

ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน

ด้านผู้เข้ารับการฝึก

1. ความหลากหลายของผู้เข้ารับการฝึกทำให้มีบางกลุ่มที่ไม่เหมาะสมกับการพัฒนาด้วยวิธีการฝึกอบรม

กลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการฝึกมีทั้งผู้สูงอายุ ผู้ป่วยติดเตียง ผู้ป่วยออทิสติก (ไม่สามารถดูแลตัวเองได้) มีสภาพร่างกาย และความไม่พร้อม ทั้งการเจ็บไข้ได้ป่วย สูงอายุไม่สามารถฟังต่อเนื่องในเวลายาวนานเป็นชั่วโมงได้ ปัญหาสายตา การสื่อสารหรือการอ่านการเขียน และผู้รับการฝึกส่วนมากก็เป็นผู้สูงอายุ ทำให้ยากต่อการรับรู้หรือถ่ายทอด เนื่องจากปัญหาการได้ยิน การอ่าน การก้าวทันต่อเทคโนโลยี ความเหนื่อยล้าของสภาพร่างกายและอารมณ์ดังกล่าว

2. ขาดความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของการจัดสวัสดิการด้านการฝึกอบรม

กลุ่มเป้าหมายไม่มีความเข้าใจในบริบทของนโยบาย โครงการการจัดการฝึกอบรมให้กับผู้ลงทะเบียน บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เนื่องจากปัญหาด้านการสื่อสารระหว่างผู้เข้ารับการฝึกกับการดำเนินการฝึกอบรม กล่าวคือ

2.1 คิดว่าฝึกอบรมเพียงวันเดียว ผู้เข้ารับการฝึกยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนว่า การจะได้รับสิทธิ์ จะต้องเข้าร่วมประชุม หรืออบรม และคิดว่าการอบรมคือการเรียนเพียงวันเดียว ซึ่งอาจเกิดจากไม่ได้สนใจในรายละเอียด หรือ การสื่อสารของผู้แจ้งให้เข้าอบรมไม่สมบูรณ์หรือไม่เน้นให้เห็นในส่วนดังกล่าว เมื่อต้องเข้ารับการอบรมเป็นเวลา 3 วัน จึงไม่สามารถเข้าร่วมฝึกอบรมได้ครบถ้วน

2.2 ไม่ทราบหลักสูตรที่ต้องเข้ารับการอบรม เนื่องจากคิดว่าตนเองไม่มีความสามารถ เท่ากับเจ้าหน้าที่จึงเชื่อตามที่เจ้าหน้าที่จัดให้โดยไม่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือความเห็น ประกอบบางท้องที่มีความศรัทธาในตัวผู้นำจึงมอบหมายให้ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการทั้งหมด ทำให้เมื่อเข้ารับการฝึกอบรมไม่ทราบว่า ต้องฝึกอบรมในหลักสูตรใด และบางครั้งเมื่อทราบแล้วพบว่าไม่ตรงกับที่ตนต้องการ จึงเกิดปัญหากับผู้จัดฝึกอบรม ทั้งการเปลี่ยนหลักสูตร การเข้าฝึกผิดกลุ่ม ผิดหลักสูตร หรือผิดหน่วยฝึก (เช่น ลงชื่อฝึกกับ ธกส. หรือกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ แต่มาฝึกจริงกับกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน)

ด้านหลักสูตร การจัดสรรหลักสูตร และเป้าหมาย

1. การจัดสรรเป้าหมายไม่สอดคล้องกับอัตราการกำลังของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

เนื่องจากโครงการเพิ่มศักยภาพผู้มียารายได้น้อยที่ลงทะเบียนสวัสดิการแห่งรัฐ “เพื่อสร้างงาน สร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ และความมั่นคงในชีวิต” เป็นโครงการที่มุ่งจัดสวัสดิการให้กับผู้ลงทะเบียนสวัสดิการแห่งรัฐ ทั่วประเทศ จึงได้กำหนดผู้ที่เข้ารับการอบรมเป็นรายบุคคลและเป็นการเฉพาะ ไม่สามารถคัดเลือกหรือเปลี่ยนแปลง ตัวบุคคลได้ ดังนั้นปริมาณผู้เข้ารับการฝึกจึงได้กำหนดในลักษณะการบังคับเป็นการเฉพาะตามรายชื่อที่กระทรวงการคลัง กำหนด ทำให้บางจังหวัดมีผู้มาลงทะเบียนสูง ส่งผลให้เกิดความไม่สอดคล้องกับจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานหรือสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานที่มี เนื่องจากการกำหนดอัตราการกำลังเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่ กำหนดจากฐานกลุ่มเป้าหมายตามภารกิจหลักของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อพัฒนาทักษะแก่ผู้ทำงานในสถาน ประกอบกิจการ ทำให้เจ้าหน้าที่บางจังหวัดต้องรับภาระงาน (workload) สูงเกินกำลัง ตัวอย่างเช่น จังหวัดชัยภูมิ

ได้รับการจัดสรรเป้าหมายจากโครงการจำนวน 9,215 คน ขณะที่การฝึกอบรมตามภารกิจปกติ ปี 2561 มีจำนวน 2,462 คน หรือเฉลี่ย 5 ปี เท่ากับ 1,994 คน จังหวัดแพร่ได้รับการจัดสรรเป้าหมายจากโครงการ จำนวน 9,218 คน ขณะที่จำนวนการฝึกอบรมตามภารกิจปกติเฉลี่ย 5 ปี เท่ากับ 1,020 คน และในปี 2561 มีการฝึกอบรมได้ จำนวน 1,243 คน จังหวัดศรีสะเกษได้รับเป้าหมายจากโครงการ จำนวน 11,133 คน ขณะที่จากการฝึกตามภารกิจปกติเฉลี่ย 5 ปี เท่ากับ 1,526 คน จำนวนที่ฝึกอบรมได้ปกติในปี 2561 จำนวน 1,456 คน และ จังหวัดสุรินทร์ได้รับเป้าหมายจากโครงการ จำนวน 15,294 คน ขณะที่การฝึกตามภารกิจปกติเฉลี่ย 5 ปี มีจำนวน 1,998 คน โดยในปี 2561 สามารถฝึกอบรมได้ จำนวน 1,905 คน

2. ปัญหาด้านการจัดสรรผู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรที่มีความหลากหลาย มีความพร้อมหรือคุณสมบัติไม่ตรงกับเงื่อนไขการฝึก ทำให้เกิดความแตกต่างด้านการเรียนรู้ การเปลี่ยนย้ายหลักสูตรที่เข้าอบรม การออกระหว่างการฝึก กล่าวคือ

การวิเคราะห์และจัดสรรหลักสูตรโดยเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ (AO) จำเป็นต้องวิเคราะห์ผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และจัดหลักสูตรที่เป็นประโยชน์และเหมาะสมกับผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ซึ่งต้องอาศัยเวลา ประสบการณ์ ความรอบรู้ โดยเฉพาะความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและเงื่อนไขของผู้เข้ารับการอบรมในแต่ละหลักสูตร จึงจะจัดสรรได้อย่างเหมาะสมและตรงกับความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม หากการกำหนดของเจ้าหน้าที่ไม่ถูกต้องหรือไม่คำนึงถึงเงื่อนไขดังกล่าวจะเกิดปัญหาในการดำเนินการฝึกอบรมและปัญหาการจัดกลุ่มเป้าหมายเข้าฝึกในแต่ละรุ่น ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรมีความหลากหลาย ไม่มีความพร้อมหรือคุณสมบัติที่ไม่ตรงกับเงื่อนไขการฝึก เกิดความแตกต่างด้านการเรียนรู้ การเปลี่ยนย้ายหลักสูตรที่เข้าอบรม การออกระหว่างการฝึก

การดำเนินการที่ผ่านมาหน่วยปฏิบัติได้แก่ สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานและสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานได้พบเห็นปัญหาทำให้การจัดกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกเป็นไปได้ยาก และมีผู้เข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรที่ไม่สอดคล้อง กล่าวคือ

- 2.1 หลักสูตรไม่ตรงกับที่ผู้เข้ารับการฝึกต้องการฝึกอบรม
- 2.2 มีความหลากหลายของระดับการศึกษา ความรู้ อายุ และระดับความต้องการของผู้รับการฝึกในหลักสูตรเดียวกัน ทำให้ยากต่อการถ่ายทอดของวิทยากร และเกิดความล่าช้าในการเรียนรู้สำหรับบางกลุ่ม แต่เร็วไปรับไม่ทันสำหรับบางกลุ่ม
- 2.3 มีหลายคนไม่ทันต่อเทคโนโลยีที่ใช้ในการฝึกอบรม เช่นสาขา E-commerce แต่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมยังไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยี Online หรือ Digital
- 2.4 การคัดกรองผู้เข้ารับการอบรม คุณสมบัติผู้เข้าอบรมไม่สอดคล้องกับสาขาที่ฝึก เช่น การฝึกช่างอเนกประสงค์ มีผู้สูงอายุ หรือผู้พิการ ซึ่งบุคคลดังกล่าวอาจไม่พร้อมกับการทำงานในที่สูง หรือไม่แข็งแรงพอที่จะลงมือทำงานด้วยตนเอง หรือไม่สะดวกในการเคลื่อนไหว
- 2.5 ผู้เข้ารับการฝึกขาดความเข้าใจในหลักสูตร เช่น ผู้สูงอายุประกอบอาชีพขายอาหาร ต้องการเรียนรู้เรื่องการขายอาหาร แต่แจ้งความประสงค์เข้ารับการฝึกในหลักสูตร การขาย online เนื่องจากความไม่เข้าใจในความหมายหรือเป้าหมายของหลักสูตร เมื่อเข้ารับการฝึกจึงเห็นว่าไม่เหมาะสมกับตนเองจึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงการฝึกในสาขาอื่น

ด้านการจัดฝึกอบรม และการดำเนินการอบรม

1. ปัญหาด้านการติดตามผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐเข้ารับการฝึกอบรม

การเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามเป้าหมายที่กำหนดไม่สามารถกำหนดได้เอง เป็นการฝึกอบรมให้กับผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐตามรายชื่อที่ได้รับ ทำให้การติดตามผู้ที่มีรายชื่อเป็นการเจาะจงยากต่อการติดตามและต้องติดตามให้พบ เพื่อแจ้งให้เข้ารับการฝึกอบรมตามวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนด รวมทั้งสภาพความพร้อมของผู้ที่ต้องเข้ารับการอบรม ทำให้มีปัญหาในหลายประการ เช่น การติดตามเพื่อให้เข้ารับการฝึก ผลการฝึกไม่ได้ตามเป้าหมาย การเข้าฝึกไม่ครบตามกำหนดที่แจ้งเข้า ไม่สามารถเข้ารับการฝึกได้ โดยสาเหตุหลัก ได้แก่

- 1.1 ไม่สามารถติดต่อได้เนื่องจากการย้ายที่อยู่จากที่แจ้งในครั้งแรก หรือไม่ได้ทำงานในภูมิลำเนาที่ลงทะเบียน โดยเฉพาะผู้ประกอบการอาชีพรับจ้าง หรือต้องอาศัยบ้านญาติ หรือบ้านเช่า
- 1.2 ความไม่ครบถ้วนของข้อมูล เช่น ที่อยู่ และโทรศัพท์ ทำให้ไม่สามารถติดต่อได้ทั้งทางจดหมาย หรือการติดตามจากเจ้าหน้าที่โดยตรง ตลอดจนมีการเปลี่ยนแปลงหมายเลขโทรศัพท์
- 1.3 ติดราชการทหาร ผู้ต้องขัง พระภิกษุ
- 1.4 ระยะทางในการเดินทางเข้าอบรมไกล ไม่สะดวกในการเดินทาง ใช้เวลานาน

2. ปัญหาจำนวนผู้เข้ารับการฝึกมีจำนวนไม่เพียงพอตามเกณฑ์จำนวนคนต่อรุ่นที่กำหนด

2.1 การกระจายตัวของกลุ่มเป้าหมายในหลายพื้นที่

การรวมกลุ่มเป้าหมายเพื่อจัดในแต่ละรุ่น มีการกระจายตัวของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการฝึกในแต่ละหลักสูตร หรือผู้รับการฝึกอยู่ในพื้นที่ที่ห่างไกลกัน ทำให้ภาพรวมจำนวนเป้าหมายในระดับจังหวัดมีจำนวนมากพอที่จะจัดฝึกอบรมได้ แต่มีติของระดับอำเภอ และระดับตำบลของแต่ละพื้นที่ จำนวนผู้เข้ารับการฝึกไม่เพียงพอต่อการจัดฝึกอบรมในหลักสูตรที่กำหนดได้ หากมีความจำเป็นต้องจัดฝึกอบรมจะต้องใช้งบประมาณสูงเนื่องจากมีค่าใช้จ่ายคงที่ด้านวิทยากร ค่าสถานที่ฝึก ทำให้เวลาการฝึกโดยรวมใช้เวลามากเพราะต้องจัดหลายครั้งหรือ หลายรุ่น

2.2 มีความหลากหลายและปริมาณหลักสูตรที่มาก ทำให้จำนวนกลุ่มเป้าหมายกระจายตัวในแต่ละหลักสูตร จนมีปริมาณผู้ประสงค์จะเข้ารับการฝึกต่อหลักสูตรต่อรุ่นไม่เพียงพอ

เนื่องจากความต้องการของกลุ่มเป้าหมายมีความหลากหลาย ทำให้จัดการฝึกอบรมต้องใช้หลักสูตรที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถจัดหลักสูตรได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มเป้าหมายทำให้จำนวนคนเข้าฝึกอบรมต่อหลักสูตรมีการกระจายตัว จึงมีจำนวนไม่เพียงพอ บางหลักสูตรมีคนเลือกมากต้องจัดในหลายรุ่น บางหลักสูตรมีจำนวนผู้เข้ารับการฝึกน้อยไม่เพียงพอต่อการจัด และหากอยู่ในพื้นที่ที่ห่างไกลจะต้องใช้เวลาเดินทางจึงเป็นปัญหาในการจัดรุ่น จัดหลักสูตรและการจัดฝึกอบรม นอกจากนี้ยังเกิดการกระจายของจำนวนผู้เข้ารับการอบรมในมิติพื้นที่ที่มีหลายพื้นที่ และแต่ละพื้นที่ที่มีจำนวนไม่มาก จำเป็นต้องจัดฝึกอบรมพร้อมกันในแต่ละพื้นที่ ทำให้เป็นปัญหาเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายอุปกรณ์เครื่องมือในการฝึกอบรม เช่น หลักสูตรการทอผ้า หรือหลักสูตรการประกอบขนมอบเบเกอรี่ เป็นต้น

ด้านอุปกรณ์เครื่องมือสำหรับการฝึกอบรม

ปัญหาด้านการขาดแคลนอุปกรณ์การฝึกและการเคลื่อนย้าย ปริมาณเครื่องมือ อุปกรณ์การฝึกมีไม่เพียงพอในกรณีจัดฝึกพร้อมกันหลายรุ่น เนื่องจากข้อจำกัด ด้านเวลา ด้านความพร้อมของผู้เข้ารับการฝึกและการเอื้อเฟื้อด้านสถานที่ฝึก ทำให้ต้องจัดฝึกอบรมในหลักสูตรเดียวกันพร้อมกันหลายรุ่น การฝึกต้องใช้อุปกรณ์พร้อมกัน บางครั้งไม่สามารถจัดฝึกได้ตามแผน หรือจัดโดยการปรับอุปกรณ์ เครื่องมือ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในแต่ละคน

ที่ไม่เท่าเทียมกัน หรือไม่มีโอกาสได้ฝึกกับอุปกรณ์จริง เช่น หลักสูตรการประกอบอาหารต้องใช้ชุดฝึกอาหาร (เครื่องครัว อุปกรณ์การทำงานอาหาร เตาแก๊ส ฯลฯ) การฝึกทอผ้า การเย็บผ้า เป็นต้น

ด้านผลสำเร็จของการดำเนินการฝึกอบรม

1. จำนวนผู้เข้ารับการฝึกและสำเร็จการฝึกต่ำกว่าเป้าหมาย

ด้วยความหลากหลายของผู้เข้ารับการฝึก ทำให้จำนวนผู้สำเร็จการฝึกบางจังหวัดไม่ประสบผลตามเป้าหมาย เนื่องจาก

1.1 กลุ่มเป้าหมายไม่ประสงค์เข้าฝึกเพราะไม่มีความต้องการ หรือมีความต้องการแต่ต้องรอ เนื่องจากมีจำนวนผู้เข้ารับการฝึกไม่เพียงพอที่จะจัดฝึกอบรมได้

1.2 ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐหลายคน คิดว่าหากไม่มีชื่อเข้ารับการฝึกอบรมจะไม่ได้รับสิทธิ จึงลงทะเบียนเข้ารับการฝึกโดยมีจุดมุ่งหมายเพียงเพื่อไม่ให้ถูกตัดสิทธิ ความต้องการฝึกอบรมจึงเป็นเพียงความต้องการเทียม ไม่สามารถสร้างแรงกระตุ้นหรือมีความมุ่งมั่นตั้งใจเต็มที่ ได้ จึงไม่เข้าร่วมเพราะไม่เห็นความสำคัญหรือเข้าร่วมแต่ไม่ครบตามเกณฑ์ที่กำหนด ทำให้ไม่ผ่านการฝึก

1.3 ไม่สามารถเดินทางมาฝึกอบรมได้ เนื่องจากเป็นผู้ป่วยติดเตียง หรือเป็นผู้สูงอายุไม่สามารถ เคลื่อนย้ายหรือเดินทางไป-กลับได้สะดวก หรือเป็นผู้พิการหรือทุพพลภาพ บางรายติดสุราเรื้อรัง

1.4 ผู้เข้ารับการฝึกบางรายไม่สามารถเข้ารับการฝึกได้ตลอดระยะเวลาการฝึกที่กำหนด เนื่องจาก ความจำเป็นของ สุขภาพ อายุ การประกอบอาชีพ จึงไม่สำเร็จการฝึกอบรม

1.5 ผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่ได้รับการจัดสรรเข้าฝึก บางกลุ่มมีคุณสมบัติตรงตาม เงื่อนไขการลงทะเบียน แต่มีรายได้แฝงที่ไม่มีหลักฐานของภาครัฐที่พิสูจน์ได้ว่าเป็นผู้มีรายได้สูง เช่น จากข้อมูล มีผู้จบการศึกษาในระดับปริญญาเอกถึง 15 คน ซึ่งเป็นผู้มีงานทำ 2 คน มีอายุระหว่าง 36 – 60 ปี จำนวน 7 คน จบการศึกษาระดับปริญญาโท 176 คน มีงานทำ 36 คน มีอายุระหว่าง 30 – 60 ปี จำนวน 113 คน ดังนั้นในจำนวนรวม ทั้งสองระดับมีถึง 191 คน ซึ่งระดับรายได้สำหรับผู้มีการศึกษาดังกล่าวควรจะมีมากกว่า 30,000 บาทต่อปีหรือ 2,500 บาทต่อเดือน หรือ 85.71 บาทต่อวัน โดยเฉพาะกลุ่มผู้มีงานทำ ทั้งนี้ไม่รวมผู้ที่มีรายได้จากบุตร ภรรยา แต่ไม่แสดงหลักฐาน เช่น มีที่ดิน มีบ้านพักอาศัย หรือเงินฝากในชื่อของบุคคลอื่น

แรงจูงใจในการเข้ารับการฝึกของบุคคลในกลุ่มนี้เพื่อการประกอบอาชีพหรือการเพิ่ม รายได้ที่ต้องใช้ระยะเวลา 3 วัน (ต่ำสุดของหลักสูตร) มีไม่มากพอที่จะเข้ารับการฝึกอบรมได้ครบตามเวลาที่กำหนด

1.6 ลงชื่อแจ้งความประสงค์เข้ารับการฝึกแต่เมื่อกำหนดวัน เวลาแล้วไม่สามารถเข้ารับการฝึก ตามวันที่กำหนด ทั้งจากภารกิจและปัญหาส่วนตัว หรือเป็นการแจ้งเพราะกลัวจะถูกตัดสิทธิจากการลงทะเบียน บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ บางรายไม่สามารถติดตามได้หรือไม่ทราบสาเหตุ

1.7 การกำหนดให้ฝึกที่ไม่ตรงกับความต้องการ จึงไม่ใส่ใจและไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการฝึก และเมื่อได้รับการฝึกแล้วก็มีได้นำไปใช้ประโยชน์

1.8 ได้งานทำแล้ว หรือมีภารกิจในครอบครัว (ไม่มีเวลาเข้ารับการอบรม)

2. หลักสูตรการฝึกเป็นหลักสูตรระยะสั้นบางสาขาอาจไม่เพียงพอสำหรับนำความรู้ความสามารถ ไปใช้ในการประกอบอาชีพ หรือสร้างรายได้ และจำเป็นต้องมีการจัดการที่ครบวงจร อาทิ ตลาดรับซื้อสินค้า และแหล่งเงินทุน เป็นต้น

หลักสูตรการฝึกเป็นการฝึกในระยะสั้น มีการฝึกระยะสูงสุดเพียง 10 วัน (60 ชั่วโมง) ซึ่งเป็นการให้ความรู้ หรือฝึกในเบื้องต้น เพราะหากมีหลักสูตรระยะยาวจะหาผู้เข้ารับการอบรมได้ยาก ระยะเวลาฝึก ในบางสาขาอาจไม่เพียงพอสำหรับการสร้างให้มีทักษะ ความชำนาญหรือความเป็นมืออาชีพที่สามารถแข่งขันกับ

กิจการที่มีอยู่ ผู้สำเร็จการฝึกจำเป็นต้องฝึกฝนเพิ่มเติมด้วยตนเองหรือจากแหล่งอื่นเพื่อให้เกิดความชำนาญจนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ ยกเว้นคนที่มีความรู้พื้นฐานดั้งเดิมและมาเรียนรู้เพิ่มเติมในการขยายผลกับอาชีพที่ทำอยู่แล้วให้มีความหลากหลายขึ้น

การฝึกอบรมสำเร็จแล้วหากไม่เคยทำธุรกิจดังกล่าวมาก่อน จำเป็นต้องช่วยเหลือเพิ่มเติมเพื่อทำเป็นอาชีพเสริม เพราะการนำไปปฏิบัติจริงต้องมีผู้ซื้อ มีเงินทุน และมีการทำการตลาดให้เป็นที่ต้องการของลูกค้า จากการสำรวจผู้ผ่านการเข้ารับการฝึกอบรมแจ้งว่า การฝึกอบรมในหลักสูตรยังไม่เพียงพอต่อการนำไปทำเป็นอาชีพ เช่น การทำอาหาร สามารถทำอาหารเป็นแต่ก็เป็นเพียงรับประทานในครอบครัว หรือเริ่มทำอาหารขายได้แต่ก็ต้องมีการปรับปรุงจากประสบการณ์ไปเรื่อยๆ และหากต้องทำเพื่อการค้าก็จะต้องเตรียมการทั้งอุปกรณ์ ร้านค้า ลูกค้า และเงินทุน หลายรายจึงยังไม่พร้อมสำหรับการลงทุน ซึ่งการขอรับสินเชื่อจากโครงการอื่นก็ยังไม่ผ่านการพิจารณา

อย่างไรก็ตามผู้เข้ารับการฝึกด้านอาหาร ซึ่งปัจจุบันทำอาชีพขายอาหารอยู่ก่อนแล้วจะได้รับประโยชน์เนื่องจากสามารถทำอาหารได้หลายอย่างขึ้น ลูกค้ามีอาหารให้เลือกหลากหลายมากขึ้น ยอดขายเพิ่มขึ้น

ด้านเงินทุนก็เป็นสิ่งสำคัญ จากการสำรวจผู้เข้ารับการฝึก เช่น การฝึกทำไม้กวาด บางส่วนที่เคยทำธุรกิจ ในประเภทที่ใกล้เคียงสามารถนำมาวางขายได้ เพิ่มรายได้มากขึ้น ขณะที่หลายคนได้รับการติดต่อสั่งซื้อ แต่ขาดเงินทุนจึงไม่สามารถผลิตส่งให้ได้ หรือการผลิตของทางภาคเหนือ ในจังหวัดมีเทศกาลความต้องการของทุกวัด และของประชาชนที่มีความเชื่อซึ่งทุกคนจะต้องใช้เพื่อความเป็นสิริมงคลของตนเอง จึงมีความต้องการสูงมากแต่ในช่วงเทศกาลดังกล่าว ผู้รับการฝึกไม่สามารถผลิตมาจำหน่ายได้เนื่องจากขาดเงินทุนในการซื้อวัตถุดิบมาผลิต

ด้านการติดตามและประเมินผลความสำเร็จการฝึกอบรม

1. การติดตามและประเมินผลเป็นไปได้อย่าง เนื่องจากผลสำเร็จด้านการมีงานทำ การมีรายได้เพิ่มขึ้น การประกอบอาชีพเสริม ต้องใช้เวลานานจึงจะปรากฏผลที่เป็นรูปธรรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเมื่อสำเร็จการฝึกจึงไม่แจ้งผล มีผู้แจ้งผลเพียง 56,787 คน จากผู้สำเร็จการฝึก 264,184 คน หรือร้อยละ 21.50 แม้จะเพียงพอด้านขนาดของตัวอย่างในเชิงวิชาการแต่อาจได้ข้อมูลที่คลาดเคลื่อน เนื่องจากระยะเวลาที่ยังไม่นานพอจะทำให้การประกอบอาชีพหรือมีรายได้ที่แน่นอน จำเป็นต้องมีการติดตามในระยะยาวต่อไป

2. ข้อมูลการเพิ่มขึ้นของรายได้ยังไม่ชัดเจน ทั้งนี้รายได้เพิ่มขึ้นที่ได้รับสามารถสรุปได้เพียงระดับหนึ่ง กล่าวคือผู้สำเร็จการฝึกมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่ไม่เพียงพอจะสรุปผลในเชิงปริมาณของยอดรายได้ที่เพิ่มขึ้น ซึ่งผลสำรวจมีส่วนน้อยที่ระบุยอดเงินได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สำเร็จการฝึกเกรงว่า หากมีรายได้มากขึ้นจะถูกยกเลิกการเป็นผู้ได้รับสิทธิจากบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

ข้อเสนอแนะและมาตรการการดำเนินงาน

การดำเนินงานโครงการเพิ่มศักยภาพผู้มีรายได้น้อยที่ลงทะเบียนสวัสดิการแห่งรัฐเพื่อสร้างงาน สร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ และความมั่นคงในชีวิต ปี 2561 ในครั้งนี้ สามารถเสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่กรมพัฒนาฝีมือแรงงานในการปฏิบัติงานเพื่อสนองนโยบายรูปแบบเดียวกันในอนาคตที่อาจเกิดขึ้นได้ นอกเหนือจากภารกิจปัจจุบันในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาฝีมือแรงงาน ซึ่งสามารถถอดบทเรียนจากการทำงานทั้งในประเด็นของปัญหาอุปสรรค ผลสำเร็จจากมาตรการที่ใช้ จัดทำเป็นแนวปฏิบัติในระยะต่อไป โดยมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง ดังนี้

ข้อเสนอแนะและมาตรการในเชิงนโยบาย

1. จัดทำโครงการฝึกอบรมอย่างครบวงจรที่สามารถสร้างอาชีพ สร้างรายได้และมียงานทำที่เป็นไปได้อย่างแท้จริงและปรากฏให้เห็นเป็นรูปธรรม

การดำเนินการเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีงานทำหรือมีรายได้ หรือนำไปประกอบอาชีพอิสระนั้น หากมีการฝึกอบรมให้เกิดความรู้ ความสามารถนำไปผลิตสินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพสามารถดึงดูดความสนใจและความต้องการในสินค้าได้ หากจะได้ผลที่เป็นรูปธรรมจำเป็นต้องมีตลาดรับซื้ออย่างต่อเนื่องตลอด และมีเงินทุนเพื่อจัดหาวัตถุดิบหรือปัจจัยการผลิต เพราะหากผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐได้รับการฝึกอบรมพัฒนาจากกรมพัฒนาฝีมือแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพทำให้มีความรู้ความสามารถในระดับที่สามารถนำไปผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน แต่ไม่สามารถนำไปขายให้กับผู้บริโภคได้ ก็เป็นเพียงการสร้างองค์ความรู้และความสามารถในการใช้เครื่องมือ ไม่สามารถสร้างรายได้ หรือทำงานหรือประกอบอาชีพได้ หรือหากสามารถใช้ประกอบอาชีพได้ก็อาจไม่สามารถแข่งขันกับผู้ประกอบการรายเดิมที่มีอยู่

กรมพัฒนาฝีมือแรงงานควรมีการขยายขอบเขตการดำเนินงานให้ครอบคลุม วงจรของธุรกิจตั้งแต่การตลาด การขาย การหาแหล่งทุน การผลิต และการจัดการผลตอบแทน โดยมีแนวทางดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเลือกหลักสูตรการฝึกในสาขาที่มีผู้ต้องการซื้อสินค้า ก่อนกำหนดหลักสูตรให้แก่ผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ภาครัฐควรมีข้อมูลความต้องการของตลาด และหาตลาดหรือผู้รับซื้อสินค้าให้ได้ก่อน เนื่องจากกรอบความคิดของผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่เลือกหลักสูตรอบรมอาจมองไม่เห็นแนวโน้มธุรกิจ เช่น บางคนต้องการฝึกติดตั้งจานดาวเทียมเนื่องจากเห็นว่าน่าจะเป็นธุรกิจที่สร้างรายได้ได้ดี แต่เนื่องจากในปัจจุบัน จานดาวเทียมจะถูกแทนที่ด้วยกล่องดิจิตอล หรือผู้บริโภคเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ Multimedia เป็นการใช้อุปกรณ์ Smart phone หรือ สัญญาณ internet ทำให้ความต้องการจานดาวเทียมลดลง ซึ่งหากฝึกอบรมสำเร็จและเปิดร้านค้าในอนาคตก็จะประสบปัญหาได้

ภาครัฐควรมีหน่วยงานประจำจังหวัด ที่สามารถวิเคราะห์แนวโน้มตลาดสินค้าที่ต้องการของจังหวัด หรือระหว่างจังหวัด และจัดการฝึกอบรมให้ตรงกับสาขาที่เป็นที่ต้องการ เนื่องจากที่ผ่านมาจะเริ่มต้นจากความอยากที่จะผลิตสินค้า หรือสิ่งของที่ตนเองชอบถึงแม้จะไม่ใช่ที่ต้องการของตลาด แต่คิดว่าน่าจะจำหน่ายได้ จึงพยายามผลิตขึ้นมาแต่ก็ไม่สามารถจำหน่ายได้ ดังจะเห็นว่าหลายคนประสบความล้มเหลวในการค้าขาย โดยเฉพาะการขายอาหารข้างทาง หรือหน้าร้าน เพราะคิดว่าน่าจะขายได้และทำกำไรได้แต่ก็ผิดพลาดเพราะไม่มีลูกค้าซื้อ จึงต้องปิดกิจการ ซึ่งอาจดำเนินการได้ด้วยวิธีการดังนี้

1) ศึกษาชนิดของสินค้าที่ตลาดต้องการ มาตรฐาน คุณภาพและความต้องการของสินค้าหรือผลิตภัณฑ์และติดต่อเพื่อรับคำสั่งซื้อ

2) ประสานหน่วยงานรัฐให้เป็นผู้รับซื้อแล้วจึงกระจายไปยังหน่วยราชการที่จำเป็นต้องใช้สินค้าเช่น อาหารสำหรับนักเรียนในโรงเรียนหรือหน่วยจัดฝึกอบรมที่ต้องการอาหารสำหรับผู้เข้าอบรม การผลิตเครื่องใช้หรืออุปกรณ์สำหรับผู้ต้องขังหรือหน่วยงานของรัฐ หรือตัดเย็บเสื้อผ้าสำหรับชุดข้าราชการหรือโรงงานอุตสาหกรรมในแต่ละจังหวัด ทำให้กวาดสำหรับทุกหน่วยราชการ ของที่ระลึกให้กับทุกกระทรวง สินค้าในร้านสหกรณ์ของหน่วยราชการ ของใช้ในหน่วยทหาร โรงพยาบาล หรือโรงงานอุตสาหกรรมที่ต้องการวัตถุดิบสำหรับการผลิตสินค้า

3) กรมพัฒนาฝีมือแรงงานจัดทำโครงการเพื่อขอให้ภาครัฐจัดสรรงบประมาณเป็นทุนเพื่อการรับซื้อด้วยตนเอง แล้วกระจายสินค้าหรือขายสินค้าให้แก่หน่วยงานราชการหรือสถานประกอบการ หรือ

ร้านค้าที่ต้องการสินค้า เช่น ทำอาหารและภาครัฐซื้ออาหารเพื่อขายให้แก่โรงเรียนที่ต้องใช้อาหารกลางวัน การทำกระเป๋ากลับจะซื้อกระเป๋ามาจากการฝึกเพื่อภาครัฐนำไปขายในหน่วยงานภาครัฐโดยความร่วมมือจากทุกกระทรวงหรือหลักสูตร E-commerce โดยภาครัฐเป็นตัวกลางเพื่อประสานการจ้างทำโปรแกรมจากร้านค้าหรือวิสาหกิจที่ต้องการทำการขายบน online

4) ประสานงานกับภาคอุตสาหกรรม ภาคธุรกิจการค้าหรือบริการ ถึงความต้องการสินค้าหรือความต้องการแรงงานเพื่อร่วมผลิตแรงงานฝีมือให้กับสถานประกอบการกิจการนั้น โดยจัดฝึกอบรมในหลักสูตรที่สถานประกอบการต้องการเพื่อส่งต่อไปให้กับสถานประกอบการโดยความร่วมมือในการฝึกอบรมด้วยการจำลองสภาพการทำงานจริงหรือเข้าฝึกในสถานที่จริง ซึ่งจะสามารถส่งป้อนผู้สำเร็จให้มีความรู้ ทักษะที่ภาคเอกชนก็จะได้อีกที่มีความสามารถตามที่ตนเองต้องการ

ขั้นตอนที่ 2 จัดฝึกอบรมในสาขาที่มีผู้ต้องการซื้อสินค้าไม่ใช่สาขาที่ผู้ฝึกต้องการฝึก

กำหนดให้ผู้ลงทะเบียนสวัสดิการแห่งรัฐเข้าฝึกอบรมสาขาที่ตลาดต้องการ มิใช่เพียงเพราะความชอบ ความอยากฝึก เนื่องจากการฝึกอบรมตามความชอบ ในบางสาขาอาจไม่สามารถแข่งขันกับผู้ที่ทำอยู่ก่อนแล้วทำให้ไม่สามารถสร้างรายได้ หรือนำไปประกอบอาชีพได้ เพราะเมื่อเข้าร่วมฝึกจนมีความสามารถ และผลิตสินค้าได้มาตรฐาน แต่ไม่เป็นที่ต้องการของตลาด ก็สามารถขายสินค้าได้ทำให้ไม่สามารถนำไปประกอบอาชีพหรือสร้างรายได้ให้เกิดขึ้นได้

ทั้งนี้ภาครัฐควรประสานงานกับภาคอุตสาหกรรม ภาคธุรกิจการค้า หรือบริการถึงความต้องการสินค้าหรือความต้องการแรงงานฝีมือในงานผลิตประเภทใด และจัดฝึกอบรมเพื่อส่งต่อไปให้กับภาคเอกชน โดยความร่วมมือในการฝึกอบรมด้วยการจำลองสภาพการทำงานจริงหรือเข้าฝึกในสถานที่จริง ซึ่งจะสามารถส่งป้อนผู้สำเร็จให้มีความรู้ ทักษะที่ภาคเอกชนก็จะได้อีกที่มีความสามารถตามที่ตนเองต้องการ

ขั้นตอนที่ 3 รวมกลุ่มผู้เข้าอบรมในแต่ละรุ่นให้เป็นหุ้นส่วนในการผลิตและร่วมลงทุน

ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกรวมกลุ่มทำงานไม่จำเป็นต้องไปหางานทำ สามารถมาทำงานได้ทุกวันทุกเวลา ตัวอย่างเช่น มีการฝึกที่อาจกำหนดให้ทุกคนเข้าฝึกในสาขาที่ไม่ตรงกับความต้องการแต่ฝึกในสาขาที่มีแหล่งรับซื้อสินค้ารองรับแล้ว เช่น สาขาการทำไม้กวาด การทำผลิตภัณฑ์ผ้า การทำสินค้าอุปโภคบริโภคเช่นสบู่ ยาสมุนไพร การทำอาหาร หรือขนมไทย หรือเบเกอรี่ ที่ภาครัฐได้ติดต่อโรงเรียน เรือนจำ หรือค่ายทหารที่จะรับซื้ออาหาร ซึ่งอาจไม่ตรงกับที่ฝึกในหลักสูตรตามความต้องการของผู้เข้ารับการฝึก) เมื่อจบการฝึกก็รวบรวมเงินทุนจากผู้เข้าร่วมการฝึกจากเงิน ค่าเบี้ยเลี้ยงบางส่วนที่ได้รับจากการฝึกวันละ 180 บาท (ภาครัฐอาจจะไม่จำเป็นต้องจ่ายเป็นเงินกับทุกคนแต่ละเปลี่ยนบางส่วนเป็นเงินสำหรับการลงทุนในการซื้อวัตถุดิบแทน) นำทุนมาซื้อวัตถุดิบการทำผลิต และส่งให้กับหน่วยงานที่รับซื้อสินค้า เมื่อได้รับรายได้ก็จัดสรรเป็นเงินให้กับทุกคนในแต่ละเดือนและกันเงินบางส่วนเป็นทุนสำหรับการผลิตต่อไป การจัดสรรก็จัดให้สอดคล้องกับเวลาการทำงานของแต่ละคน ซึ่งบางรายอาจใช้วิธีการรับงานไปทำที่บ้านและนำมาส่งมอบให้จัดจำหน่าย

การฝึกอบรมด้วยการจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยง อาจส่งผลกระทบต่อฝึกอบรมในระยะยาว กลุ่มเป้าหมายอาจใช้เป็นการเรียกร้องสำหรับการพัฒนาในอนาคต ทั้งนี้การคัดเลือกหลักสูตรที่มีตลาดรองรับและจัดฝึกอบรมให้ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐได้มีความสามารถ ผลิตสินค้าได้โดยร่วมทุนจากเงินอุดหนุนภาครัฐในรูปเงินทุนตั้งต้นทำให้เกิดผลตอบแทนจากการรวมกลุ่มดังกล่าว จะช่วยให้ผู้เข้ารับการอบรมมีงานทำ มีรายได้และสร้างเป็นอาชีพอิสระได้ยั่งยืนและเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

ขั้นตอนที่ 4 ขยายปริมาณการผลิตและการให้บริการ จากนั้นก็เริ่มขยายตลาด และพัฒนา

ผลิตภัณฑ์ให้มากขึ้นตามกำลังทุน และคำสั่งซื้อของตลาดที่มีภาครัฐเป็นผู้ประสานงาน โดยอาจจะขยายไปในพื้นที่อื่นหรือตำบลอื่น หรือจังหวัดอื่น หรือกลุ่มผู้ซื้อที่มีหน่วยงานราชการ เช่น โรงแรม ร้านค้าในท้องถิ่น เป็นต้น

ในระยะยาวกลุ่มดังกล่าวหากประสบผลสำเร็จอาจจัดตั้งเป็นโรงงานเพื่อรองรับแรงงานในกลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มคนพิการ กลุ่มคนว่างงาน กลุ่มแม่บ้าน ฯลฯ เข้าเป็นแรงงานในลักษณะรับงานไปทำที่บ้านหรือทำงานตามสะดวกหรือเป็นงานอดิเรก

กรมพัฒนาฝีมือแรงงานควรเริ่มทดลองดำเนินการโครงการในลักษณะครบวงจรดังกล่าวในจังหวัดที่มีศักยภาพ มีความพร้อม เพื่อเป็นต้นแบบให้เห็นผลเป็นรูปธรรมและใช้เป็นที่ยึดศึกษาเรียนรู้สำหรับจังหวัดอื่นเพื่อการขยายผลต่อไปให้ครอบคลุมทั่วประเทศ

2. การนำประสบการณ์มาใช้ในการปฏิบัติการหลักในปัจจุบันของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

2.1 การจัดสรรอัตรากำลังคนของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานหรือสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงาน

โดยนำผลการดำเนินงานโครงการมาปรับปรุงขนาดของหน่วยงาน และวางแผนดำเนินการกับเป้าหมายที่เหลือ

เนื่องจากเป้าหมายที่ได้รับจากกระทรวงการคลัง (สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน หรือ สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงาน) บางแห่งมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่น้อยไม่สอดคล้องกับเป้าหมายที่ได้รับมา เช่น จังหวัดชัยภูมิได้รับเป้าหมาย 9,215 คน ขณะที่เคยมีผลการฝึกเฉลี่ยปีละ 1,994 คน จังหวัดแพร่ได้รับเป้าหมาย 9,218 คน ผลการฝึกเฉลี่ยปีละ 1,020 คน จังหวัดศรีสะเกษเป้าหมาย จำนวน 11,133 คน ผลการฝึกที่ผ่านมาเฉลี่ยปีละ 1,526 คน เป็นต้น และจากเป้าหมายที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงานได้รับจากกระทรวงการคลังถ้าคิดเฉลี่ยต่อจังหวัดก็มีจำนวนเฉลี่ยจังหวัดละ 5,666.61 คน ข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความต้องการพัฒนากำลังคนที่เป็นจริงของแต่ละจังหวัด การจัดกำลังเจ้าหน้าที่ในแต่ละจังหวัดของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ควรนำข้อมูลดังกล่าวมาประกอบเพื่อทบทวนการจัดสรรกำลังเจ้าหน้าที่ของแต่ละสำนักงาน/สถาบันในปัจจุบันให้สอดคล้องกับปริมาณงาน จะช่วยลดภาระงานที่ไม่สมดุลกับกำลังเจ้าหน้าที่ได้

การพัฒนาผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในรอบนี้ ยังมีผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมอีกเป็นจำนวนมาก จากจำนวนที่ได้รับจากกระทรวงการคลังจำนวน 625,120 คน มีผู้เข้ารับการฝึกในโครงการทั้ง 2 กิจกรรมจำนวน 436,329 คน สามารถคัดกรองผู้ที่เข้าร่วมโครงการเหลือ 350,145 คน เข้าร่วมฝึกอบรมจำนวน 281,707 คน คงเหลือผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมพัฒนา จำนวน 257,229 คน โดยมาจากจำนวนผู้ที่เข้าฝึกอบรมในโครงการอื่นนอกเหนือจากโครงการที่ทำอยู่ 2 กิจกรรม (ฝึกช่างอเนกประสงค์ และฝึกอาชีพเสริม) จำนวน 188,791 คน และจำนวนที่ยังไม่ได้เข้ามาฝึกอบรมในโครงการ 2 กิจกรรมนี้ จำนวน 68,438 คน

การปรับปรุงงานฝึกอบรมให้กับผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่เหลือ ควรนำผลสรุปของปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ มาพิจารณาเพื่อกำหนดแนวทางและวางแผนการดำเนินการเป็นการล่วงหน้าเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานหากได้รับมอบหมายให้ดำเนินการในระยะต่อไป

สำหรับจังหวัดที่ได้รับการจัดสรรเป้าหมายที่ไม่สอดคล้องกับอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปัจจุบันที่มีอยู่ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ควรมีหน่วยเสริมกำลังจากส่วนกลาง หรือสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานที่มีอัตรากำลังมาก สลับเข้าช่วยเหลือจังหวัดที่มีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอเป็นการเฉพาะกิจ เพื่อให้การฝึกอบรมสามารถผลิตผู้สำเร็จการฝึกที่มีคุณภาพและมีศักยภาพสมบูรณ์ตามเป้าประสงค์ของโครงการ

2.2 ขยายและปรับปรุงการพัฒนากำลังแรงงานให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ของจังหวัดที่รับผิดชอบ

1) ถอดบทเรียนและสรุปผลสำหรับการขยายหรือกระจายพื้นที่การฝึกฝีมือแรงงาน

โครงการเพิ่มศักยภาพผู้มีรายได้น้อยที่ลงทะเบียนสวัสดิการแห่งรัฐในครั้งนี้ มีกรอบการดำเนินงานในเชิงลึกถึงระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอทุกแห่งของจังหวัด ซึ่งต้องเข้าดำเนินการในพื้นที่ทุกแห่งของจังหวัด ทำให้สามารถขยายโอกาสและเรียนรู้ในมิติของพื้นที่ที่ละเอียดขึ้น สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานหรือสำนักงานพัฒนา

ฝีมือแรงงานมีโอกาสสร้างเครือข่ายที่ครอบคลุมพื้นที่มากขึ้น สามารถนำมาถอดบทเรียนและสรุปสำหรับการขยายหรือกระจายพื้นที่การฝึกฝีมือแรงงานในระดับพื้นที่มากกว่าที่ผ่านมา

เนื่องจากก่อนการดำเนินงานโครงการบางจังหวัดอาจดำเนินการฝึกอบรมได้ไม่ครอบคลุมทุกตำบลหรือทุกหมู่บ้าน เพราะมีอุปสรรคจากระยะทาง สภาพการเดินทางและเวลาที่เสียไปจากการเดินทางหรือไม่มีความคุ้นเคยกับผู้นำที่จะประสานการจัดฝึกอบรมโดยเฉพาะอำเภอหรือตำบลที่ห่างไกล ทำให้ประชาชนในอำเภอหรือตำบลที่อยู่ห่างไกล ขาดโอกาสในการพัฒนาฝีมือแรงงาน ซึ่งการดำเนินการครั้งนี้เน้นเป็นการเพิ่มประสบการณ์และสร้างความรู้จักคุ้นเคยให้กับทุกท้องที่ จึงควรทบทวนและทำแผนการขยายพื้นที่สำหรับการพัฒนาเพื่อให้สถานประกอบการในอำเภอหรือตำบลที่อยู่ห่างไกลที่เคยขาดโอกาส ได้รับการพัฒนาฝีมือแรงงานในระยะต่อไป

2) รักษาเครือข่ายความร่วมมือของหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานหรือสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงาน ควรที่จะรักษาความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่ครั้งนี้เพื่อรองรับเป้าหมายการฝึกอบรมในภารกิจหลัก ตลอดจนจัดให้มีการถอดบทเรียน แนวปฏิบัติและจัดทำเป็นฐานข้อมูลสำหรับการประสานงาน และการดำเนินการพัฒนาฝีมือแรงงานในแต่ละท้องที่ ทั้งด้านการมอบหมายความรับผิดชอบให้ดูแลเป็นรายพื้นที่กับเจ้าหน้าที่ของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานหรือสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงาน การขยายพื้นที่ในอำเภอที่ห่างไกลซึ่งในอดีตอาจไม่เคยได้เข้าไปพัฒนาฝีมือแรงงานให้ครอบคลุมทั้งในระดับอำเภอและระดับตำบลหรือหมู่บ้านเพิ่มเติมจากที่ผ่านมา

ทั้งนี้จากการดำเนินการในโครงการมีความจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนและหน่วยปฏิบัติบางหน่วยขาดความสัมพันธ์กับท้องถิ่น ได้มีการประชุมหรือชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้นำท้องถิ่นหรือผู้นำชุมชนที่มีอิทธิพลต่อประชาชนในท้องที่ ให้เข้ามามีส่วนร่วมและเห็นประโยชน์ พร้อมทั้งนำไปขยายผลกับผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐได้ทราบ เห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือตลอดจนเข้าใจภารกิจของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ได้รู้จักและมีทัศนคติที่ดีต่อหน่วยงานนับเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของการร่วมมือในระยะต่อไปได้

3. พัฒนาระบบฐานข้อมูลในระดับพื้นที่เพื่อใช้ประโยชน์ในการฝึกอบรมตามภารกิจหลักของหน่วยงาน

ระบบฐานข้อมูลผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่ได้จัดทำขึ้นในครั้งนี มีรายละเอียดข้อมูลในหลายรายการที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ต่อการทำงานในภารกิจหลักของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานหรือสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานได้ต่อไป ประกอบกับการวางระบบสารสนเทศที่ดำเนินการโดย ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ในโครงการดังกล่าว ได้รับการยอมรับทั้งจากเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงานและหน่วยงานราชการต่างกระทรวงถึงขอบเขตเนื้อหา และความรวดเร็วเป็นปัจจุบันของระบบสารสนเทศ

จึงควรใช้เป็น Platform สำหรับการขยายผลไปยังโครงการในอนาคตที่จะเกิดขึ้น หรือใช้เป็นต้นแบบสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลที่ต้องการตอบโจทย์ (Solution) ในการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมและพัฒนาในลักษณะดังกล่าวได้

4. สร้างความตระหนักในการปฏิบัติงานด้านประสิทธิภาพการทำงาน

การดำเนินงานโครงการหน่วยปฏิบัติสามารถดำเนินการได้ผลสำเร็จด้านประสิทธิผล : effectiveness (ได้ผลตามเป้าหมาย) จำนวน 50 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 64.94 ต่ำกว่าเป้าหมาย 27 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 35.06 ในจำนวนหน่วยงานที่มีประสิทธิผล พบว่าในด้านประสิทธิภาพการทำงาน : Efficiency (การใช้ทรัพยากร) มีหน่วยงานที่ได้ผลสำเร็จทั้งด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล จำนวนไม่มากนักเพียง 16 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 20.78 ทั้งนี้เนื่องจากการปฏิบัติของหน่วยงานมุ่งเน้นในด้านประสิทธิผล แต่ไม่ได้ตระหนักถึงประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร ทำให้หลายหน่วยงานทุ่มเทสรรพกำลังเพื่อฝึกอบรมให้ได้ผลตามเป้าหมาย

การละเลยด้านประสิทธิภาพทำให้การบริหารจัดการในระยะยาวอาจเกิดปัญหาด้านการขาดแคลนบุคลากร หรือความคุ้มค่าของการใช้จ่ายงบประมาณได้ จึงควรมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลทั้งสองด้าน เพื่อให้ทุกหน่วยงานตระหนักถึงกรอบการทำงานเพื่อความสำเร็จของการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ตามหลักธรรมาภิบาลต่อไป

ข้อเสนอแนะมาตรการในการดำเนินการปฏิบัติ

1. การให้ข้อมูลความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และกำหนดข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดฝึกอบรมให้แก่ผู้ดูแลผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ (AO)

1.1 แจ้งและทำความเข้าใจหลักสูตรเชิงลึก เนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ (AO) เป็นด่านแรกที่ได้รับทราบข้อมูลของผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐและมีหน้าที่วิเคราะห์จัดสรรหลักสูตรให้กับผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐแต่ละคน ดังนั้นเพื่อป้องกันการจัดหลักสูตรที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการและเหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม ผู้ดูแลบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ (AO) ควรมีข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรที่ใช้ในการพัฒนาทักษะอาชีพอย่างชัดเจนและถูกต้อง สำหรับใช้ประกอบการจัดหลักสูตร และถ่ายทอดแนะนำผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐให้ตัดสินใจเลือกหลักสูตรการฝึกได้ตรงตามวัตถุประสงค์และตรงกับความต้องการของแต่ละบุคคล ประกอบด้วย

- เงื่อนไขและคุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกในแต่ละหลักสูตร
- วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- ระดับเนื้อหาวิชาที่มีอยู่ในหลักสูตร
- ระยะเวลาการฝึกอบรม

ทั้งนี้กรมพัฒนาฝีมือแรงงานจำเป็นต้องจัดทำหลักสูตรและรายละเอียดดังกล่าวและชี้แจงทำความเข้าใจแก่ผู้ดูแลผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ (AO) ให้มีความเข้าใจในเชิงลึก ซึ่งอาจดำเนินการโดยการประชุมสัมมนา หรือมอบหมายให้มีตัวแทนของกรมพัฒนาฝีมือแรงงานเข้าร่วมการวิเคราะห์ผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในระยะเริ่มแรกก่อนการดำเนินโครงการ เพราะการส่งข้อมูลในรูปเอกสารไม่เพียงพอที่จะสร้างความเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งแก่ผู้ดูแลผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ (AO) ได้ จะช่วยแก้ปัญหาการเปลี่ยนย้ายหลักสูตร การกำหนดหลักสูตรที่ไม่ตรงกับความต้องการ การจัดคนเข้ารับการอบรมในหลักสูตรที่ผิดเงื่อนไข ตลอดจนการไม่เข้าร่วมฝึกเพราะไม่สามารถเข้าฝึกได้จากสภาพร่างกาย หรือการออกกลางคันระหว่างการฝึก

1.2 วิเคราะห์เพื่อกำหนดข้อมูลความต้องการเพิ่มเติมในแบบฟอร์มรายละเอียดเพื่อการจัดฝึกอบรมให้กับ AO เพื่อสะดวกต่อการจัดกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานหรือสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงาน

เนื่องจากการฝึกอบรมในแต่ละรุ่น ผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรมีระดับความรู้ ความต้องการในระดับเดียวกันจะทำให้ได้ผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรมสูง เจ้าหน้าที่ผู้จัดกลุ่มคนเข้ารับการฝึกอบรมควรทราบระดับความต้องการของผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ทั้งนี้หากได้รับข้อมูลที่มีการสอบถามและวิเคราะห์จากผู้ดูแลผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ (AO) จะสะดวกต่อการจัดผู้เข้ารับการฝึกอบรมในแต่ละรุ่นอย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ ข้อมูลความต้องการของผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

- เข้ารับการอบรมเพราะมีเวลาว่าง ไม่มีภารกิจที่จะทำ
- มีความสนใจ และต้องการรู้เนื่องจากมีความชอบในเรื่องดังกล่าว
- นำไปทำเป็นงานอดิเรก หรืองาน DIY

- นำไปใช้ในการประกอบอาชีพเสริม
- นำไปใช้ในการประกอบอาชีพหลัก

ระดับความต้องการของแต่ละกลุ่มข้างต้นมีผลต่อความตั้งใจในการฝึกอบรม ผู้จัดฝึกอบรมสามารถนำมาจัดกลุ่มผู้ที่สนใจ กลุ่มผู้ที่ต้องการรู้ ผู้ที่กำหนดให้จำเป็นต้องเข้าอบรมหากไม่เข้ารับการฝึกอบรมจะไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ การทราบและจัดกลุ่มในระดับเดียวกันจะช่วยให้การฝึกอบรม การสอน และการประเมินผลเกิดผลสำเร็จอย่างแท้จริง ทำให้ผู้สอนหรือวิทยากรสามารถถ่ายทอดได้ตรงกับความต้องการของแต่ละกลุ่ม การประเมินผลสามารถประเมินผลถึงคุณภาพของผู้สำเร็จการฝึกได้ถูกต้องตามความต้องการของแต่ละกลุ่ม

2. การจัดกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกและรุ่นการฝึก

2.1 คัดแยกกลุ่มผู้ที่ไม่พร้อมในการฝึกอบรมเพื่อจัดสวัสดิการในรูปแบบอื่น

เนื่องจากปัญหาด้านผู้เข้ารับการฝึกที่ไม่ตรงกับคุณสมบัติของหลักสูตร เช่น ผู้สูงอายุที่ไม่มีความรู้หรือทักษะด้านการใช้งาน Smart phone หรือ คอมพิวเตอร์ ถูกกำหนดให้ต้องอบรมด้านการขายทาง Online หรือผู้ที่มีปัญหาด้านสภาพร่างกาย แต่จัดเข้าฝึกอบรมในหลักสูตรช่างอนเนกประสงค์ ทำให้ต้องออกจากการฝึกกลางคัน เพราะไม่สามารถเรียนรู้ได้ทันกลุ่ม จึงควรมีการคัดแยกกลุ่มผู้ที่ไม่พร้อมสำหรับการฝึกอบรมในหลักสูตรที่ต้องอาศัยคุณสมบัติพื้นฐาน เพื่อไม่ให้เป็นการอุปสรรคกับผู้เข้ารับการอบรม โดยให้ความช่วยเหลือในรูปแบบอื่นที่เกิดประโยชน์โดยตรง ได้แก่ กลุ่มของนักเรียน นักศึกษา ผู้ป่วยติดเตียง ผู้พิการ

ผู้ป่วยติดเตียง ควรเป็นมาตรการฝึกอบรมผู้ดูแลหรือญาติ เกี่ยวกับการประพาดดินแทน หรือฝึกให้กับคนไข้โดยตรงเฉพาะเป็นการเฉพาะแต่ละบุคคล

ผู้พิการ จำเป็นต้องแยกให้ชัดเจนถึงสภาพความพร้อมในแต่ละกลุ่ม เพื่อฝึกอบรมได้เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม เช่น พิการทางหู ทางตา ทางการเดินทางเคลื่อนไหว หรือพิการทางสมอง

กลุ่มนักเรียน นักศึกษา เป็นกลุ่มที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน อาจไม่เข้ากลุ่มของผู้มียารายได้น้อย เนื่องจากไม่มีเวลาเข้ารับการฝึกอบรมต้องเข้าเรียนในสถาบันการศึกษาที่ตนเรียนอยู่ และสามารถพัฒนาตนเองได้จากการเรียนในสถานศึกษานั้นอยู่แล้ว

อย่างไรก็ตามกลุ่มผู้พิการ หรือผู้ป่วยก็มีกิจกรรมและสวัสดิการจากภาครัฐในรูปแบบอื่น ส่วนกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายที่ภาครัฐจะจัดสวัสดิการในรูปแบบการฝึกอบรมเพื่อรับสิทธิประโยชน์ดังกล่าว เนื่องจากเป็นกลุ่มที่สามารถฝึกอบรมและพัฒนาได้จากในระบบการศึกษาที่ดำเนินการโดยกระทรวงศึกษาธิการอยู่แล้ว

ด้านหลักสูตรสำหรับการฝึกอบรม

1. ลดจำนวนหลักสูตรให้มีจำนวนที่เหมาะสมแต่มีความยืดหยุ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ส่วนภูมิภาคได้ปรับหลักสูตรที่เหมาะสมกับสถานภาพของแต่ละท้องถิ่น

1.1 กำหนดจำนวนหลักสูตรพื้นฐานในจำนวนที่เหมาะสม 8 – 10 หลักสูตร สภาพความหลากหลายและปริมาณที่มากของหลักสูตรที่กำหนดซึ่งมีกลุ่มหลักสูตรจำนวน 59 กลุ่มหลักสูตร ทำให้จำนวนกลุ่มเป้าหมายกระจายตัวจนมีปริมาณผู้ประสงค์จะเข้ารับการฝึกในแต่ละหลักสูตรไม่มากพอสำหรับการจัดฝึกอบรม หรือมีจำนวนเพียงพอแต่กระจายอยู่ในหลายพื้นที่ซึ่งไม่สะดวกในการเดินทางของผู้เข้ารับการฝึก

ควรมีการวิเคราะห์เบื้องต้นถึงความต้องการและจัดกลุ่มหลักสูตรให้เหมาะสม (จำนวนที่เหมาะสมอาจจะ 8 – 10 หลักสูตร) ผลจากข้อมูลด้านหลักสูตรที่ใช้ฝึกอบรมที่มีทั้งสิ้น 597 หลักสูตร พบว่า มีหลักสูตรที่เป็นความต้องการและจัดฝึกอบรมในจำนวนมากเพียง 11 หลักสูตรซึ่งมีการจัดฝึกอบรมตั้งแต่ 231 รุ่นต่อหลักสูตรขึ้นไป มีผู้เข้าอบรมทั้งสิ้น 243,843 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 86.56 แสดงให้เห็นว่า หลักสูตรดังกล่าวเป็นหลักสูตรที่นิยม

ของผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ หลักสูตรที่เหลือมีการจัดฝึกอบรมต่ำกว่า 231 รุ่น (หรือเฉลี่ยหลักสูตรที่จัดน้อยกว่า 3 รุ่นต่อจังหวัด)

ดังนั้นเพื่อลดปัญหาการกระจายตัวของกลุ่มเป้าหมายและลดปัญหาจำนวนผู้เข้ารับการฝึกที่ไม่เพียงพอต่อการจัดฝึกอบรม ปัญหาการขอย้ายขอเปลี่ยนหลักสูตรของผู้เข้ารับการอบรมในภายหลัง ควรคัดเลือกหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของคนส่วนมาก และใช้มาตรการจูงใจให้ผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐเข้ารับการฝึกในหลักสูตรที่กำหนดดังกล่าว โดยใช้วิธีการชี้แจงรายละเอียดเนื้อหาและประโยชน์ เจื่อนไขให้ผู้เข้ารับการฝึกจะได้รับและส่งมอบให้กับผู้ดูแลผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ (AO) เพื่อเป็นกรอบกำหนดหลักสูตรในการคัดกรองและกำหนดหลักสูตรสำหรับผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐต่อไป ทั้งนี้การเลือกสาขาหลักสูตรควรเป็นการยินยอมของทั้งสองฝ่าย ทั้งจาก AO และผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เพื่อไม่เป็นการบังคับในการเข้าฝึกอบรมในสาขาที่ไม่เต็มใจ

นอกจากนี้การคัดเลือกหลักสูตรควรมีการพิจารณาองค์ประกอบด้าน ความจำเป็นและความเพียงพอของเครื่องมืออุปกรณ์การฝึก ปริมาณและคุณภาพของวิทยากรที่มีในสาขาวิชาที่จัดฝึกอบรม และควรเป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับแผนในการพัฒนาระดับประเทศ หรือจังหวัด หรือแต่ละชุมชน หรือสภาพตลาดที่ต้องการ

1.2 เปิดโอกาสให้พื้นที่สามารถกำหนดหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการที่แท้จริง นอกเหนือจากหลักสูตรพื้นฐานที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงานกำหนด กล่าวคือ

การกำหนดหลักสูตรที่มาจากส่วนกลางโดยกรมพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรมอย่างมีคุณภาพ กรมพัฒนาฝีมือแรงงานจำเป็นต้องวิเคราะห์ความต้องการของแต่ละท้องที่แต่ละจังหวัด ซึ่งในการปฏิบัติที่ผ่านมาเป็นการกำหนดหลักสูตรที่ส่วนกลางมีอยู่และเห็นว่าเหมาะสมกับทุกจังหวัด ในขณะที่ความเป็นจริงผู้ที่กำหนดได้ดีควรอยู่ในสภาพแวดล้อมของจังหวัดนั้นๆ ดังนั้นการกำหนดหลักสูตรโดยกรมพัฒนาฝีมือแรงงานจึงควรกำหนดขึ้นเพื่อเป็นพื้นฐานหรือเป็นต้นแบบให้เลือกมากกว่าเป็นหลักสูตรบังคับ และเปิดโอกาสให้สามารถปรับเปลี่ยนหรือพัฒนาขึ้นใหม่ เนื่องจากปัจจุบันส่วนภูมิภาคมีประสบการณ์ในการกำหนดหลักสูตร สามารถอนุมัติหลักสูตรโดยผู้อำนวยการ และใช้เป็นหลักสูตรการฝึกในปัจจุบันได้ ดังนั้นเพื่อลดปัญหาการกำหนดหลักสูตร ซึ่งอาจมีหลักสูตรที่สอดคล้องกับพื้นที่ไม่ครบถ้วน และสอดคล้องกับอุปกรณ์เครื่องมือวิทยากรในพื้นที่มี

ควรเปิดโอกาสให้พื้นที่สามารถกำหนดหลักสูตรและจัดผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐเข้ารับการฝึกให้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมในสาขาอาชีพ สอดคล้องกับความต้องการของผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ตลอดจนสอดคล้องกับความพร้อมของพื้นที่ในด้านวิทยากร เครื่องมืออุปกรณ์ สภาพของสถานที่ตั้ง เพื่อลดปัญหาจำนวนผู้เข้ารับการฝึกที่ไม่เพียงพอในแต่ละรุ่น ลดความไม่สะดวก ความยากลำบากในการจัดฝึกอบรม เพิ่มความคล่องตัวในการปฏิบัติของผู้จัดการฝึกและตรงกับความต้องการของผู้เข้ารับการฝึก

1.3 ควรมีการขยายกรอบเวลาของหลักสูตรพื้นฐานจากส่วนกลางเพื่อลดปัญหาการออกระหว่างฝึกเนื่องจากผู้เข้ารับการฝึกไม่มีเวลามากพอ

การกำหนดเงื่อนไขหลักสูตรด้านเวลา อาจต้องมีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในขณะปฏิบัติงาน เนื่องจากเงื่อนไขด้านเวลาอาจเป็นอุปสรรคสำหรับผู้เข้ารับการอบรม ซึ่งการกำหนดเงื่อนไขเพื่อให้ผลการอบรมได้ผู้สำเร็จที่มีทักษะอาชีพและความสามารถ แต่เนื่องจากผู้เข้ารับการอบรมมีทั้งที่มีพื้นฐานความรู้อยู่แล้ว และยังมีพื้นฐานความรู้ การจัดให้ต้องฝึกอบรมตั้งแต่ระดับพื้นฐานจนจบหลักสูตรหรือในเรื่องที่มีความรู้ ความชำนาญอยู่แล้วจะเป็นการเสียเวลาสำหรับผู้ที่มีพื้นฐานความรู้ ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายในการร่วม

ฝึกอบรมหรืออาจถึงขั้นไม่เข้ารับการฝึกเลย แต่หากปรับลดเวลาในหัวข้อที่มีความรู้อยู่แล้วออก จะทำให้ใช้เวลา
น้อยลง และได้เรียนรู้เรื่องใหม่ได้มากขึ้น

เนื่องจากการกำหนดเวลาของหลักสูตรในจำนวนวันที่มากมักจะเป็นอุปสรรคในการฝึกอบรม
เพราะผู้เข้ารับการฝึกจำเป็นต้องประกอบอาชีพหรือทำงาน ทำให้ไม่สามารถเข้าฝึกได้ครบตามจำนวนวันที่กำหนดได้
อย่างไรก็ตามในกรณีต้องการให้หลักสูตรมีความเป็นมาตรฐานเพื่อผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรมและใช้เป็นมาตรฐาน
เดียวกันทั้งประเทศ อาจดำเนินการโดยกำหนดกรอบเวลาให้สอดคล้องกับกลุ่มคน หรือความต้องการของกลุ่มคน
โดยแบ่งย่อยหลักสูตรมากขึ้น กล่าวคือ

หลักสูตรระยะเวลา 1 หรือ 2 วัน : หลักสูตรที่ต้องการเพียงให้มีความรู้ โดยแบ่งเนื้อหาเฉพาะ
ที่ใช้บรรยายตามระดับความรู้พื้นฐานที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีอยู่ หรือความรู้ ทักษะจากเทคโนโลยีสมัยใหม่

หลักสูตรระยะเวลา 3 วัน : หลักสูตรที่ต้องการ ในระดับ ทำได้ โดยเพิ่มเติมในภาคปฏิบัติ

หลักสูตรระยะเวลา 10 วัน : หลักสูตรที่ต้องการระดับ ความชำนาญการ

หลักสูตรระยะเวลา 3 เดือน ขึ้นไป : หลักสูตรที่ต้องการระดับ มืออาชีพ : เชี่ยวชาญ เป็นต้น

**2. ยืดหยุ่นหรือปรับเงื่อนไขจำนวนผู้เข้าฝึกอบรมต่อรุ่นของหลักสูตร โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพ
ของการจัดฝึกอบรมที่คุ้มค่าต่อเวลาและค่าใช้จ่าย กับผลผลิตที่เกิดขึ้น เพื่อความสะดวกต่อการจัดจำนวน
คนเข้ารับการฝึกในแต่ละรุ่นมีความคล่องตัวมากขึ้น**

การกำหนดจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อรุ่น ควรกำหนดจำนวนคนเพื่อให้เหมาะสมกับ
การดูแล ถ่ายทอดของวิทยากร ได้เนื้อหากระชับและดูแลอย่างทั่วถึง อย่างไรก็ตามหลักสูตรในแต่ละสาขาก็มีความ
แตกต่างกันในด้านการถ่ายทอด กล่าวคือ

หลักสูตรการฝึกอบรมด้านการปฏิบัติ จำเป็นต้องได้รับการดูแล และติดตามอย่างทั่วถึงทุกคน
ไม่ควรให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมในปริมาณที่เกินกำลังมาตรฐานการดูแลของวิทยากร

หลักสูตรที่ใช้วิธีการสาธิต ก็อาจจะมีจำนวนมากกว่าการฝึกด้วยการปฏิบัติได้ เนื่องจากการ
ฝึกอบรมโดยให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เห็น และสัมผัส

หลักสูตรการบรรยาย อาจมีปริมาณผู้เข้ารับการอบรมได้มากกว่า 20 คน บางหลักสูตรที่เนื้อหา
ไม่เข้มข้น อาจมีผู้เข้าอบรมได้ถึง 30 – 40 คนต่อรุ่น

ดังนั้นการกำหนดจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม หรือ ระยะเวลาการฝึกอบรมที่เหมาะสมในจำนวน
20 คนต่อรุ่น หรือ ระยะเวลาการอบรม 18 ชั่วโมง 30 ชั่วโมง 60 ชั่วโมง ควรเป็นหลักพื้นฐานไม่ควรเป็นข้อบังคับ
แต่ควรเปิดโอกาสให้กับหน่วยปฏิบัติ (สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน หรือสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงาน) ที่มีประสบการณ์
ในการวิเคราะห์พื้นฐานของประชาชนในพื้นที่ให้สามารถปรับและยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมในแต่ละรุ่น
โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพของการจัดฝึกอบรมที่คุ้มค่าต่อเวลาและค่าใช้จ่าย กับผลผลิตที่เกิดขึ้น จะช่วยลดจำนวนวัน
สำหรับผู้เข้ารับการฝึก และสะดวกต่อการจัดจำนวนคนเข้ารับการฝึกในแต่ละรุ่นให้มีความคล่องตัวมากขึ้น

ด้านการพัฒนาเครื่องมืออำนวยความสะดวกในการดำเนินการฝึก

1. จัดทำโปรแกรมช่วยวิเคราะห์และจัดกลุ่มผู้เข้ารับการฝึก เนื่องจากการจัดกลุ่มเป้าหมายและรุ่น
การฝึกจำเป็นต้องรวบรวมผู้ที่มีความต้องการฝึกในหลักสูตรเดียวกันและสามารถมาฝึกในสถานที่เดียวกัน วันเวลา
เดียวกัน ทำให้ยากแก่การจัดให้ครบตามเงื่อนไขรุ่นละ 20 คน

โครงการที่ดำเนินการประกอบด้วยกลุ่มคนที่หลากหลายทุกระดับ ทุกช่วงอายุและหลากหลาย
สถานภาพ จึงควรมีการจัดกลุ่มของผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามพื้นฐานของแต่ละกลุ่มคน ทั้งนี้เพราะการสื่อสาร
และการถ่ายทอดแก่ผู้เข้ารับการฝึกมีวิธีการที่แตกต่างกัน เช่น ผู้มีความรู้พื้นฐานในระดับปริญญาตรี จะมีแนวคิด

ความรู้ในเชิงวิชาการ และพฤติกรรมที่แตกต่างกับ ผู้ที่มีความรู้ในระดับประถมศึกษาหรือไม่จบการศึกษา ตลอดจนช่วงอายุของแต่ละคน แต่หากจัดให้ผู้ที่อยู่ต่างระดับเช่นระดับปริญญาตรี อายุ 25 – 40 ปี ฝึกอบรมร่วมกับระดับประถมที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป การเรียนรู้จะประสบปัญหาอย่างมาก การจัดผู้รับการฝึกอบรมในแต่ละรุ่นจึงควรแยกระดับพื้นฐานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกจากกัน เพื่อความสะดวกในการเอาใจใส่และติดตามของวิทยากร

ปัญหาที่เกิดขึ้นของหน่วยปฏิบัติคือในแต่ละรุ่นมีความหลากหลายทั้งระดับการศึกษา อายุ สภาพความเหมาะสมต่อหลักสูตร เช่น พบปัญหาผู้เข้าฝึกช่างอเนกประสงค์เป็นเพศหญิงสูงอายุ หรือในแต่ละรุ่นมีทั้งผู้สูงอายุและวัยรุ่น วัยทำงานปะปนกัน

แนวทางการช่วยเหลือ กรมพัฒนาฝีมือแรงงานซึ่งได้รับข้อมูลจากกระทรวงการคลัง ทั้งข้อมูลเกี่ยวกับที่อยู่ที่ตั้งถึงระดับตำบล หมู่บ้าน บ้านเลขที่ หลักสูตรที่ต้องการฝึก อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ เพศ สภาพร่างกาย สภาพการทำงาน เพื่อช่วยเหลือหน่วยปฏิบัติในการจัดกลุ่มคนที่มีความรู้พื้นฐานเดียวกันเข้าอยู่ในรุ่นเดียวกัน ส่วนกลางโดยศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักพัฒนาผู้ฝึกและเทคโนโลยีการฝึกควรนำข้อมูลซึ่งได้รับจากกระทรวงการคลัง ทั้งด้านที่อยู่ที่ตั้งถึงระดับตำบล หมู่บ้าน บ้านเลขที่ หลักสูตรที่ต้องการฝึก อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ เพศ สภาพร่างกาย สภาพการทำงาน จัดทำโปรแกรมการจัดกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกด้วยโปรแกรมอย่างง่าย เช่น Excel หรือ Access สำหรับการจัดกลุ่มเป้าหมายและจัดรุ่นการฝึก และอบรมวิธีการวิเคราะห์ให้กับแต่ละจังหวัด หรือให้แต่ละจังหวัดดำเนินการประมวลผลด้วยตนเองจากที่ได้รับการอบรมโปรแกรมดังกล่าว

นอกจากนี้โปรแกรมดังกล่าวยังสามารถแบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกได้ในจำนวนคน 20 คน/รุ่น ตามเกณฑ์ที่กำหนด สอดคล้องกับระยะทางจากที่พักไปยังสถานที่ฝึกอบรม (เนื่องจากมีแหล่งที่อยู่ของผู้เข้ารับการฝึก) และรุ่นการฝึกที่คัดกรองผู้มีระดับการศึกษา อายุ อาชีพกลุ่มเดียวกันเข้ารับการอบรมในรุ่นเดียวกัน ช่วยให้การสอนของวิทยากรมีประสิทธิภาพขึ้น ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ได้รวดเร็วเพราะมีคุณสมบัติในระดับเดียวกัน สามารถแบ่งกลุ่ม ผู้สูงอายุ ผู้มีสภาพร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ แยกต่างหากจากการฝึกหลักสูตรที่ต้องการ พร้อมของสภาพร่างกาย ความแข็งแรง รวดเร็ว หรือการปฏิบัติงานที่ต้องใช้สายตา

2. มีเครื่องมือวัดผลสำเร็จการฝึกอบรมที่เห็นเป็นรูปธรรมเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นของความสำเร็จ

เนื่องจากบริบทและเป้าหมายหลักของโครงการมีการกำหนดระดับผลผลิต (Output) ที่เป็นปริมาณผู้เข้ารับการฝึกอบรม ในขณะที่วัตถุประสงค์ของโครงการต้องการให้ผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ นำความรู้ไปประกอบอาชีพ สร้างรายได้ และก้าวพ้นความยากจน หรือ นำไปใช้ในการทำงานหรือการประกอบอาชีพอิสระ มีรายได้เพิ่มขึ้น การประเมินผลสำเร็จจำเป็นต้องมีการกำหนดขนาดหรือระดับของความสำเร็จในการปฏิบัติงาน หรือขนาดของรายได้ที่เพิ่มขึ้น หรือขนาดของการนำไปประกอบอาชีพอิสระ ตลอดจนการวัดผลสำเร็จก็ควรจะมีเครื่องมือในการวัดหรือกำหนดเกณฑ์ในการวัด

แนวทางการดำเนินงานในเบื้องต้น ควรมีเครื่องมือการวัดผลสำเร็จ เช่น การวัดผลด้วยแบบทดสอบ ภายหลังจบการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นและเป็นข้อมูลอ้างอิงที่มีนัยสำคัญ แม้จะเป็นเรื่องยุ่งยากในทางปฏิบัติก็ตาม หรือการวัดผลจากชิ้นงานที่ทำได้จากการฝึกอบรมโดยมีการประเมินระดับความสำเร็จ เช่น หลักสูตรการประกอบอาหาร วัดผลได้จากอาหารที่ทำสำเร็จ โดยมีการประเมินความครบถ้วนของการจัดวาง รสชาติ มาตรฐานการปรุง ฯลฯ เพื่อวัดระดับความสำเร็จได้

สำหรับการวัดผลลัพธ์ในประเด็น การมีงานทำ การมีรายได้เพิ่มขึ้น หรือการนำไปประกอบอาชีพอิสระ การประเมินผลภายหลังการจบการฝึกอบรมทำได้ยาก และหากสำรวจในวันที่ยังจบการฝึกจะได้ข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ ควรมีมาตรการในการประเมินผลโดยติดตามจากการใช้บริการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่ผู้มีบัตรต้องใช้ทุกเดือนผ่านร้านธงฟ้าประชารัฐ

กรมพัฒนาฝีมือแรงงานควรประสานกับหน่วยงานรับผิดชอบการใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกสามารถแจ้งข้อมูลผลลัพธ์ของการฝึกอบรมผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่ผู้ใช้จำเป็นต้องใช้ซื้อสินค้าทุกเดือนผ่านร้านธงฟ้าหรือประสานร้านค้าเพื่อให้รวบรวมผลการฝึกอบรมภายหลังการฝึกตามเงื่อนไขที่กำหนดได้

3. ปรับปรุงแบบฟอร์ม เอกสารที่ใช้ในการปฏิบัติงานที่เป็นรูปแบบมาตรฐาน สะดวกและทันสมัย 4.0

แบบฟอร์มเอกสารที่ใช้ในการปฏิบัติงานมีเป็นจำนวนมาก ได้แก่ เอกสาร ตั้งแต่การเริ่มโครงการ แบบฟอร์ม การขอเปลี่ยนแปลง แบบขอยกเลิกเข้าร่วมโครงการ แบบติดตามผล ซึ่งหากสามารถพัฒนาเป็นเอกสารในระบบอิเล็กทรอนิกส์ (ทางคอมพิวเตอร์) จะลดปัญหาด้านเอกสารและเพิ่มเวลาการปฏิบัติงานฝึกอบรม เกิดความรวดเร็วในการจัดทำเอกสาร การจัดส่ง หรือการค้นหาที่รวดเร็วขึ้นมาก